ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 17 май, чоршанба ◆ № 114 (13.674). ◆ БАҲОСИ 2 ТИЙИН

Кеча Ўзбекистонда Венгрия Халқ Республикасининг декадаси очилди.

Бу халқларимиз ўртасидаги бузилмас, абадий ва мустаҳкам дўстликнинг зўр тантанасига айланди.

Суратда: Алишер Навоий номидаги Катта академик опера ва балет театрида Венгрия Халқ Республикаси маданият декадасининг тантанали очилиш маросими.

И. Глауберзон фотоси.

БИРДАМЛИК БАЙРАМИ

Ўзбекистонда Венгрия маданияти декадасининг очилиши

Дунай соҳилларида етиштирилган бўлиқ бошоқ билан ўзбек элида лўппа очилган пахта шохи бирбирларига биродарона таъзим қилиб эгилган. Ўзбекистонда Венгрия маданияти декадасининг эмблемаси бўлиб қолган бу рамзий образ бугун Тошкент ва Самарқанднинг кўча ва майдонларида, Олмалиқ ва Навоий корхоналарининг цехларида, Фарғона водийсининг колхоз посёлкаларида, бутун ўзбек диёрида кўп марта такрорланяпти. Ўзбекистон дўстлик ва бирдамлик ёрқин баҳор байрамига келган Венгрия Халқ Республикаси вакилларини содиқ ва азиз дўстлари сингари кутиб олмоқда.

Тошкент аэропортидаги дастлабки ҳаяжонли учрашув дамидан сўнг ниҳояти иккинчи кун ўтган бўлсада, меҳмонларнинг ўзлари айтишларича, улар Ўзбекистоннинг меҳмондўст диёрида ўзларини мусофир ҳис қилмаяптилар. Дастлабки учрашувлароқ сахий мезбонлар қалбининг бутун ҳароратини, социалистик лагерь халқлари бирдамлик ва қардошлиги катта байрами — декаданинг руҳини сезишларига имкон берди.

16 майда декада қатнашчиларининг чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиуми аъзолари ва активлари билан, республика ижодий ташкилотларининг вакиллари билан учрашувлари бу ажойиб байрамнинг ёрқин тимсоли бўлди. Бу ерда венгер ва совет халқларининг дўстлиги тўғрисида, улуғ Ленин ғояларининг сўнмас нуридан баҳраманд бўлган дўстлик тўғрисида кўп қизғин сўзлар айтилди.

Кечқурун Алишер Навоий номидаги Катта академик опера ва балет театрида байрам бутун жамолини кўрсатди. Театрда Ўзбекистонда Венгрия маданияти декадасининг очилишига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Меҳмонлар тантаналар бошлангунга қадар театр фойесида жойлаштирилган Венгрия музикаси тўғрисида ҳикоя қилувчи виставкада бу ерга келган Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари билан саломлашдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Венгрия делегацияси аъзолари— Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий контроль комиссиясининг раиси, Венгрия Халқ Республикаси давлат мажлисининг депутати Янош Бруттьони, Венгрия — Совет дўстлиги жамияти президиуми раисининг ўринбосари, академик ёзувчи, Кошут мукофотининг лауреати Ласло Кардошни, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети агитация ва пропаганда бўлимининг ходими Янош Фаркашни, Хайду-Бихар областидаги венгер — совет дўстлиги жамияти правлениесининг раиси Шандор Шютени, рассом Ласло Бокрошни, венгер — совет дўстлиги жамияти чет эл секторининг мудири Ференц Марянекни, қардош Венгрия музика, вокал, рақс санъати намояндаларини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

Меҳмонлар билан биргаликда президиумдан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляшченко, Н. М. Матчонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, С. К. Зиёдуллаев, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Ҳ. С. Шукурова, министрлар, республика ижодий союзлари ва ташкилотларининг раҳбарлари, таниқли маданият арбоблари ўрин оладилар.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова очади.

Азиз венгер дўстларимиз! Қимматли ўртоқлар! — дейди у. Бугун республикамизда катта ва қувончли кун — Ўзбекистонда Венгрия Халқ Республикаси маданияти декадасининг очилиш куни. Қардош қаҳрамон, меҳнатсевар ва истеъдодли венгер халқининг вакиллари декадада қатнашмоқ учун бизга меҳмон бўлиб келишди.

Венгрия вакилларининг бизга келишлари улуғ қардошлик иплари билан боғланган, буюк ва олижаноб мақсад ва манфаатларининг муштараклиги билан жипслашган, социализм ва коммунизм қуриш йўлида бир ёқадан бош чиқариб ишонч билан бораётган Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги тобора мустаҳкамланиб ва ривожланиб бораётган дўстликнинг яна бир ёрқин далилидир.

Совет—Венгрия муносабатлари тўла тенг ҳуқуқлилик, самимий ўртоқлик ва қардошларча ўзаро ёрдам, ҳар томонлама ҳамкорлик қилишнинг бузилмас принципларида, марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг гранит негизида қурилмоқда.

Бутун совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам венгер халқининг янги турмуши ва ижодий меҳнатига жуда қизиқиб қараб, шонли Венгрия Социалистик ишчи партияси, унинг атоқли ленинчи ўртоқ Янош Кадар бошчилигидаги Марказий Комитети раҳбарлиги остида венгер халқи сиёсий, хўжалик ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида эришган муваффақиятларидан самимий қувонмоқда.

Социалистик Венгрия маданиятининг Ўзбекистонда ўтказилаётган декадаси мана шу муваффақиятларнинг катта кўриги бўлади. Венгрия халқи ўзининг ёрқин ва халқчил санъати, ажойиб талантлари—шоир ва ёзувчилари, артист ва композиторлари, рассом ва кинематографчилари билан шуҳрат қозонган.

Қимматли венгер дўстларимиз, Сизни театрлар ва концерт залларида, заводлар ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда сабрсизлик билан кутишмоқда. Сиз қаерга борманг, Сизни халқимизга хос самимий эҳтиром, қалб ҳарорати ва меҳмондўстлик билан кутиб олишади. Сиз совет кишиларининг венгриялик оға-ини ва опа-сингилларига чуқур ҳурматда бўлиш ва хайрихоҳлик кўрсатиш ҳисларига қайта-қайта амин бўласиз.

Декада Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигидек тарихий санага тайёргарлик кўриш вақтида ўтказилаётганлиги ҳам ғоят эътиборлидир. Октябрнинг шонли юбилейини совет халқи билан биргаликда барча социалистик мамлакатларнинг халқлари, бутун дунё меҳнаткашлари нишонлаяжаклар.

Халқимиз Октябрнинг 50 йиллигига тайёрланар экан, Совет давлатининг ярим асрли тарихига улуғвор якунлар чиқармоқда.

Қимматли венгер дўстларимиз, республикамизда бўлган вақтингизда Ўзбекистонда Совет ҳокимияти йилларида рўй берган жуда катта ўзгаришлар билан, ўзбек халқи совет халқларининг қардош оиласида Ленин партияси раҳбарлиги остида эришган тарихий ғалабалари билан танишишингиз мумкин.

Венгрия Халқ Республикаси маданиятининг декадаси республикаларимиз ўртасидаги маданий алоқаларни янада кенг ривожлантиришга, уларнинг социалистик маданиятларини ўзаро бойитишига шак-шубҳа йўқ. Бу декада бутун дунёда улуғвор тинчлик манфаатларини кўзлаб, совет ва венгер халқларининг фаровонлиги, қудратли социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқларининг фаровонлиги учун совет — венгер дўстлигининг янада гуллаб-яшнашига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

Залда Венгрия Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнларининг тантанали оҳанглари янграйди.

Сўз Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбоновга берилади. У, азиз меҳмонларни ва улар номидан бутун меҳнатсевар, қардош венгер халқини Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети номидан, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан қизғин ва самимий табриклайди.

Ўзбекистон ССРдаги Венгрия маданияти декадаси шонли дамларда очилмоқда, дейди ўртоқ Қурбонов. Орадан бир неча ой ўтгач совет халқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг меҳнаткашлари, бутун прогрессив инсоният шонли юбилей — Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини тантанали равишда нишонлайдилар.

Инсоният тарихида бутун-бутун халқларнинг ҳаётида янги шонли босқич бошлаб берган саналар бор. Бу саналар порлоқ келажак йўлини машъалдек ёритиб туради. Улуғ Октябрь социалистик революцияси шундай босқич бўлди: Улуғ Октябрь халқларимизни капитализм асоратидан озод этиб, қолоқликдан ижодий яратувчиликнинг порлоқ йўлига олиб чиқди. Бугун бутун совет халқи Улуғ Октябрь очиб берган йўлдан битта аҳил ва бузилмас оила сингари ишонч билан олға бормоқда.

Совет ва венгер халқлари бирбирлари билан бузилмас дўстлик ва қардошлик иплари билан боғлангандирлар. Бу дўстликнинг бой тарихи, шонли революцион традициялари бор. Венгриядаги социалистик жамиятнинг бугунги қурувчилари — Россиядаги ишчилар, солдатлар ва деҳқонлар кетидан Венгрия элида 1919 йилда Советлар ҳокимиятини ўрнатган венгер коммунистларининг ўлмас ишларини давом эттирувчилари ва муносиб меросхўрларидир. Мамлакатимизда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун олиб борилган жангларда бевосита қатнашган юз минг венгер интернационалчи жангчиларнинг жасорати совет кишиларининг хотирасида абадий яшайди.

Венгер халқининг минглаб вакиллари бизнинг республикамизда ҳам бўлган эдилар. Улар Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ғалабаси ва уни мустаҳкамлаш ишига кўп куч-қувват сарфладилар. Улар орасида Карл Боц, Оскар Орман, Йожеф Хорват, Ласло Ревес ўртоқлар ва бошқа кўп кишилар бор. Биз қардош бўлиб қолган ажойиб ватанпарвар — революционерлар бўлган бу кишилардан қизғин миннатдормиз.

Бизнинг Ўзбекистонда Венгрия пролетариатининг ўз ватани озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борган шонли кураш тарихини яхши билишади.

Венгрия халқ ҳокимиятининг 22 йили мобайнида Европанинг илғор мамлакатлари қаторига чиқди. Бугунги Социалистик Венгрия — чин маънодаги ижодкор мамлакат, бутун халқ меҳнат қилаётган катта қурилиш майдонидан иборатдир. Венгер халқи социалистик жамият қурилишида катта муваффақиятларга эришди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари, бутун совет халқи жаҳон революцион кучлари авангардида туриб, социал тараққиёт, тинчлик ва демократия учун, империализмга қарши курашаётган, социализм мамлакатлари ҳамдўстлигини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш улуғвор процессида фаол қатнашаётган венгер қардошларимизнинг муваффақиятларидан самимий хурсанддирлар.

Совет кишилари Венгрия Социалистик ишчи партиясининг жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш ишига қўшаётган катта ҳиссасига юксак баҳо бермоқдалар. Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Карлова Варида ўтказилган конференцияси шу процессда катта роль ўйнади. Венгрия Халқ Республикаси коммунистларининг вакиллари ҳам бу конференция ишида актив қатнашдилар.

Азиз ўртоқлар! Дўстлигимиз йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётганлигини, Венгрия Халқ Республикаси билан Совет Иттифоқи, шу жумладан Ўзбекистон ўртасида иқтисодий ва маданий алоқалар тобора кўпроқ ривожланиб бораётганлигини биз зўр мамнуният билан қайд этамиз. Ҳозир бошланаётган Венгрия маданияти декадаси алоқаларимиз ўсиб ва ривожланиб бораётганлигининг ёрқин далилидир.

(Охири иккинчи бетда).

Л. И. БРЕЖНЕВ ИТАЛИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 16 майда Италия ташқи ишлар министри А. Фанфанини қабул қилиб, муҳим халқаро проблемалар юзасидан, шунингдек, Совет — Италия муносабатларининг баъзи масалалари юзасидан у билан суҳбатлашди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН ИТАЛИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет ҳукуматининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турган Италия ташқи ишлар министри А. Фанфанини 16 майда Кремлда қабул қилди ва у билан суҳбатлашди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

16 майда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий контроль комиссиясининг раиси, Венгрия Халқ Республикаси давлат мажлисининг депутати Янош Бруттьо бошчилигидаги Венгрия маданияти декадаси қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилиндилар.

Венгриялик меҳмонларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов самимий табриклади. У, қардош социалистик давлат вакилларини республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда Ўзбекистон меҳнаткашлари эришган ютуқлар билан таништирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

КУН ТАРТИБИДА САБЗАВОТ МАСАЛАСИ

Сабзавот ва меваларни ялпи йиғиштириб олиш пайти яқинлашиб қолди. Сабзавот ва мевани хўл ҳолда истеъмолчиларга етказиб беришни қандай қилиб яхши ва тез уюштириш мумкин? Тайёрловчилар ва савдо ходимларининг 16 майда Тошкентда очилган республикалараро зона кенгаши ана шу ва бошқа масалаларга бағишланди. Кенгаш ишида Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистон матлубот кооперацияси, давлат савдоси, озиқ-овқат саноати министрликлари, транспорт ташкилотларининг, шунингдек Россия Федерацияси, Урал, Сибирь, Узоқ Шарқ ва чекка шимол тайёрлов системаларининг вакиллари қатнашмоқдалар.

Кенгаш уч кун давом этади. Кенгаш қатнашчилари Тошкент областидаги бир қанча ихтисослашган сабзавотчилик ва боғдорчилик-узумчилик хўжаликларини бориб кўрадилар, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш соҳасида эришилган илғор тажриба билан танишадилар. (ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО ЛЕНИН МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

15 майда Кремлдаги Свердлов залида совет жамоатчилиги вакилларининг тантанали йиғилишида тинчлик учун атоқли курашчи, Нигериянинг таниқли журналисти ва жамоат арбоби Питер-Айо Куртис Жозефга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти топширилди.

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотлари комитетининг раиси академик Д. В. Скобельцин мукофотни топширди.

Питер-Айо Куртис Жозеф йиғилиш қатнашчилари олдида нутқ сўзлади. (ТАСС).

ИСРОФГАРЧИЛИК БЎЛМАЙДИ

Бухоро табиий газидан ҳозирги кунда бутун мамлакат фойдаланяпти десак муболаға бўлмайди. Халқимизда, «нон ҳам нон, унинг ушоғи ҳам нон» деган ҳикматли гап бор. Бухоро газчилари табиий газнинг ҳар кубометридан тўғри, ўрни билан фойдаланиш, уни сира исроф қилмасликка ҳаракат қилаётирлар. Шу тариқа улар тежаган тийинлар сўмларга айланмоқда. Биргина «Нефтепроводмонтаж» трестининг Когондаги 9-ихтисослаштирилган бошқармаси ўтган давр ичида салкам ўн беш минг сўмлик давлат маблағини тежаб қолди.

Монтажчилар шу кунларда Ўрта Осиё — Марказ, Душанба — Қўрғонтепа, Қарши — Қорахитой, Бухоро—Урал, Учқир—Урганч газопровод трассаларида ҳамда Афғонистон — СССР газ трассасида қурилиш-монтаж ишларини қизғин давом эттирмоқдалар. Қалин қувурларни трассада бир-бирига улаб пайвандлаш кўп меҳнат талаб қиладиган ишдир. Айниқса, қувурларни пайвандлаш вақтида уни айлантириш машаққатли иш ҳисобланарди. Юбилей вахтасида туриб ишлаётган пайвандчи А. Козлов ярим автомат пайвандлаш установкасини яратди. Эндиликда қалин қувурлар пайвандлаш олдидан ана шу мосламага жойлаштирилади. У махсус роликли механизмлар билан ускуналанган бўлиб, қувурлар пайвандлаш вақтида механик равишда айлантирилади. Козлов ихтиро этган мазкур янгилик газопровод трассаларида меҳнат унумдорлигини 2,5-3 баравар ошириш имкониятини берди. Бундан давлатнинг йилига салкам 3000 сўм маблағини тежаб қолиш мумкин.

Бухоро шаҳар саноат корхоналари коллективларининг юбилей шарафига иқтисодий тежамкорлик юзасидан олиб бораётган ишлари ҳам диққатга сазовордир. Бухоро трикотаж фабрикасининг коллективи айниқса яхши натижаларга эришмоқда. Тикув машиналарининг цилиндрлари ўзгартирилгани натижасида меҳнат унумдорлиги бирмунча ошди.

ТЕЖОҒЛИ ИШ — БЕЖОҒЛИ

Областимизда бундай иқтисодий тежамкорлик юзасидан юксак самарадорликка эришаётган корхоналар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Бухородаги мотор-ремонт заводи, Ғиждувон пахта заводи, Навоий химия комбинати, Когон вагон-ремонт депоси, Бухородаги ёғ-экстракция заводи коллективлари шулар жумласидандир.

Мазкур саноат корхоналарининг ишчан коллективлари иқтисодий тежамкорлик юзасидан бошланган ватанпарварлик ташаббусига биринчилар қатори қўшилиб қувончли натижаларга эришмоқдалар.

Навоий районидаги «Нарпай» совхози, Ғиждувон районидаги «Гулистон», Энгельс номли, Карл Маркс номли колхозларнинг деҳқонлари пахтадан мўл ва арзон ҳосил етиштириш борасида катта тажриба орттирганлар. Чунончи, «Нарпай» совхозининг ишчилари ўтган йили бир центнер пахта етиштириш учун планда кўзда тутилган 26 сўм 63 тийин ўрнига 25 сўм 47 тийин сарфладилар. Шундай қилиб, бир центнер пахта етиштиришдан 1 сўм 16 тийин тежаб қолган эдилар. Улар юбилей йилида арзон ва мўл ҳосил учун курашмоқдалар.

Тежаб-тергаб, хўжаликларнинг тийинигача ҳисоб-китоб қилиб бораётган хўжаликлар сафига Свердлов районидаги Свердлов номли, Охунбобоев номли, Вобкент районидаги «Коммунизм», Жданов номли, Бухоро районидаги «Маданият» колхозларини киритиш мумкин.

Афсуски, ҳали областимизда давлатнинг материал ва маблағларидан тежаб-тергаб фойдалана олмаётган, исрофгарчиликка йўл қўяётган хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Масалан, Когон районидаги «Бухоро» совхози ўтган йили фойда келтириш ўрнига 50 минг сўмдан ортиқ зарар кўрди. Ромитан районидаги «Қизилровот» совхози 149,3 минг сўм фойда кўриш ўрнига 204,2 минг сўм зарар келтирди.

М. РОЗИҚОВ,
Иқтисодий тежамкорлик Бухоро область кўрик комиссиясининг секретари.

Ўзбекистонда Венгрия Халқ Республикасининг маданият декадаси 1967

АБАДИЙ БИРГАМИЗ

Қуёшли республикамизда катта шодиёналик билан бошланган дўст венгер халқининг маданият байрами қатнашчилари янги Тошкент қурилишларини кўздан кечирмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

БИРДАМЛИК БАЙРАМИ

(Боши биринчи бетда).

Ишчилар синфининг дўстлигидан ҳам кўра мустаҳкамроқ нима бўлиши мумкин? Ўзбекистон ва Венгрия меҳнаткашлари ўртасида шундай дўстлик бор. Тошкентлик кабелчилар Будапештдаги электр машиналари ва кабель заводидаги ҳамкасблари билан бир неча йилдан бери хат ёзишиб турушибди. Улар фақат хат алмашинибгина қолмай, ишчиларча чинакам дўстлашиб, тажриба алмашмоқдалар. Тошкентлик Мирсоатов билан будапештлик кабелчи Нандор Туйфель бригадалари бир-бирлари билан мусобақалашмоқда.

Пахтамизнинг шуҳрати Венгрия тўқимачиларига ёйилган бўлса, биз ўз ишлаб чиқаришимизда Венгрияда тайёрланган саноат холодильник установкалари, турли ўлчов асбоблари, металларга ишлов берувчи станоклар ва бошқа маҳсулотлардан мамнуният билан фойдаланяпмиз. Ўзбекистон Венгрияга экскаваторлар, химия саноати машина-ускуналари, тўқимачилик машиналарининг запас қисмлари, радиолампалар ва бошқа маҳсулотлар жўнатиб туради. Венгриянинг пойафзал, трикотаж ва саноатининг бошқа тармоқлари маҳсулотлари Ўзбекистонда манзурдир.

Ўзбекистон ва Венгрия олимлари ўз ишларида бир қанча масалалар юзасидан ҳамкорлик қилмоқдалар. Доимо турли делегациялар алмашиб турамиз.

Жаҳон коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби, совет халқининг содиқ дўсти ўртоқ Янош Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши бизларда сўнмас из қолдирди.

Қардош халқларимизнинг чамбарчас дўстона алоқаларини таърифловчи мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Бу мисолларнинг ҳаммаси совет ва венгер халқларининг дўстлиги мустаҳкам ва бузилмас эканлигидан далолат беради. Енгилмаслик манбаи, келажак ғалабаларнинг гарови мана шундадир.

Дўстлигимиз пойдеворига яна бир қимматли ҳисса бўлиб тушадиган декада кунларида Сизни тикланаётган Тошкент бинокорлари ва Фарғона водийсининг пахтакорлари, Навоий химиклари ва қадимий Самарқанд аҳолиси, элимизнинг ҳар бир чеккасидаги меҳнаткашлар нон-туз билан кутиб турибдилар. Сизни ҳамма ерда энг азиз ва қимматли меҳмон сифатида кутиб туришибди.

Азиз венгер дўстларимиз, ўзбек халқининг ажойиб мазмунли тўла ҳаёти кўз ўнгингизда намоён бўлади, бу халқ Коммунистик партия раҳбарлиги остида ниҳояти ярим аср мобайнида ўз ўлкасини чор Россиясининг қолоқ чеккасидан қишлоқ хўжалиги, илғор маданияти юксак тараққий қилган, гуллаб-яшнаган индустриал республикага айлантирди. Биз буларнинг ҳаммасини ленинча миллий сиёсат, совет халқлари қардошларча дўстлигининг гавдаланиши деб биламиз. КПСС XXIII съездининг тарихий қарорларидан илҳомланган Ўзбекистон меҳнаткашлари мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш учун курашдаги куч-ғайратларини кўпайтириб, социалистик ҳамкорлик қудратини ўстиришга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Ўзбекистондаги Венгрия маданияти декадаси қардошларча муносабатларимиз, бузилмас ва абадий дўстлигимизни янада мустаҳкамлаш ва яшнатишдек олижаноб ишга хизмат қилади деб қаттиқ ишонамиз. Декаданинг катта аҳамияти ҳам мана шундадир.

Азиз меҳмонларимиз, Венгер дўстларимиз, Сизни яна бир марта қизғин табриклашга рухсат этгайсиз. Хуш келибсиз, азиз дўстларимиз!

Яшасин Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик!

Жаҳон социализм системаси мустаҳкамлансин ва яшнасин!

Минбарда Венгрия делегациясининг раҳбари Янош Бруттьо.

* * *

Азиз ўртоқлар, қадрли дўстлар! — дейди у.

Бизларни, Венгрия — Совет дўстлиги жамияти делегациясини ва венгер санъати намояндаларини самимий, дўстона кутиб олганлигингиз учун ўз номимдан, шунингдек делегациямиз ва артистларимиз номидан астойдил миннатдорчилик билдиришимга ижозат бергайсиз. Биз Сизларга венгер халқининг саломини ва қардошлик тилакларини, шунингдек Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадарнинг шахсий саломини келтирдик. Янош Кадар сизнинг гўзал мамлакатингизда бир неча йил муқаддам бўлиб, шу вақтга қадар бу ерда ўтказган кунларини ҳамиша завқ билан эслаб туради.

Биз венгерлар Совет Иттифоқининг қардош халқлари билан учрашиш имкониятидан доимо хурсандчилик билан фойдаланиб келамиз.

Венгер маданияти кунлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ярим асрлик юбилейи йилида ўтаётганлиги муносабати билан бизнинг сафаримиз алоҳида аҳамият касб қилади. Шу юбилейни, жаҳон тарихидаги ана шу улуғ воқеани бутун прогрессив инсоният совет халқи билан бирга байрам қилади.

Сафаримизнинг ўзига хос хусусияти яна шундан иборатки, биз ўзининг қадимий маданий обидалари билан бир қаторда совет кишилари илҳомбахш ижодий меҳнатининг, Совет Иттифоқи халқлари қардошларча жипслигининг тимсоли бўлиб турган шаҳар — Тошкентни кўздан кечира оламиз.

Бизнинг халқимиз, венгер меҳнаткашлари Сизнинг шаҳрингиз бошига тушган оғир табиий офатни эшитиб, жуда хафа бўлдилар. Бу офатнинг оқибатларини тугатиш қандай бораётганлигини, шаҳар қандай тикланаётганлигини биз самимий қизиқиш билан кузатиб турдик. Тошкентнинг қайтадан тикланганлигини кўриб, кўнглимиз қувончларга тўлди.

Биз ўз сафаримизни фахрли ва муҳим вазифа деб биламиз. Венгер маданиятининг декадаси Совет Ўзбекистонида биринчи марта ўтказиляпти. Биз буни ўз ватанимизнинг Ўзбекистон ССР билан, венгер халқининг ўзбек халқи билан алоқаларини янада ривожлантиришнинг бошланиши, шу йўлдаги биринчи қадамгина деб ҳисоблаймиз. Шу йилнинг ўзидаёқ октябрь ойида Венгрияда ўзбек маданияти кунлари ўтказилажаги фикримизнинг далилидир.

Бизнинг сафаримиз муваффақият билан якунланишига сидқидилдан умид қиламиз. Бинобарин, ўзбек дўстларимизнинг Венгриядаги гастроллари ҳам зўр муваффақият қозонишига аминмиз. Сафаримиз алоқаларимизнинг янада мустаҳкамланиши ва кенгайтирилиши ишига хизмат қилади. Ўзаро манфаатларимиз учун ва халқларимизнинг қалбида яшаб келаётган самимий дўстлик туйғулари учун мустаҳкам негиз яратади.

Венгер халқининг минг йилдан ортиқ тарихи ижтимоий тараққиёт учун, суверен давлат вужудга келтириб, уни сақлаб қолиши учун олиб борилган синфий кураш тарихидан иборат. Бизнинг тарихимизда равнақ топиш даври билан таназзул даври кетма-кет алмашиниб турган. Бизнинг халқимиз якка ҳолда яшаб ривожланган эмас, балки бошқа халқлар билан биргаликда, бутун инсониятнинг тараққиётини белгилаб берувчи процесслар жараёнида яшаб, ривожланиб борган, албатта.

Бизнинг тарихимизда шундай шонли даврлар бўлганки, унда бутун халқ бутун ер курраcининг тарихий тақдирини белгиловчи воқеаларга ўз ҳиссасини қўшган. Биз шу билан фахрланамизки, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалаба қозонишида, биринчи социалистик давлатни ҳимоя қилиб қолишда венгер халқининг энг яхши фарзандлари — интернационалистлар бўлиб қолган венгер ҳарбий асирлари ҳам иштирок этганлар. Географик жиҳатдан венгер халқи билан ўзбек халқи гарчи бир-биридан жуда узоқда турса ҳам, лекин пролетар интернационализмининг руҳи учун бу масофанинг аҳамияти йўқ. Россиядаги гражданлар уруши йилларида венгер ва ўзбек революционерлари бир-бирларига қўл узатишиб қуролдош дўстлар бўла олишган эди. Қизил Армия Туркистон фронтининг солдатлари орасида 12 мингга яқин интернационал курашчилар жанг қилганлиги, уларнинг кўпчилиги венгерлар бўлганлиги билан биз фахрланамиз. Чунончи, 1918 йил бошларида Тошкентда венгер Янош Варга қўмондонлигида интернационал полк тузилди. Бу полк жуда кўп жангларда қатнашиб, Тошкентдаги 1919 йил январь контрреволюцион исёнини бостиришда катта роль ўйнади. Самарқандда интернационал отряд вужудга келди. Фарғонада отлиқ бригада тузилди. Ана шу қўшинларнинг ҳар иккаласи асосан венгерлардан иборат эди. 1920 йилда Хива ва Бухорода халқ революцияси кўтарилган пайтда қўзғолончиларга ёрдам берган қизил армия отрядларида кўпгина венгер интернационалистлари бор эди

Венгер халқи озодлик, мустақиллик ва ижтимоий тараққиёт учун кўп асрлар мобайнида олиб борган кураш 1945 йилда, совет жангчилари ватанимизни гитлерчилар оккупациясидан, венгер капиталистлари ва помешчиклари ҳукмронлигидан озод қилган пайтда ғалаба қозонди.

Бизнинг мамлакатимизни озод қилиш учун ўз жонларини қурбон қилган совет жангчилари ва шу жумладан ўзбек жангчиларининг хотирасини венгер халқи зўр ҳурмат билан эслаб юради ва мамлакатимизга озодлик йўлини очиб берган улуғ совет халқига, Совет Иттифоқига миннатдорчилик ҳис-туйғулари билан эслайди.

Бизнинг халқимиз янги жамият, янги турмуш пойдеворини қийин шароитларда қурди. Мамлакат хонавайрон бўлган, уруш сабабли бутунлай тилка-пора бўлиб кетган эди. Халқимиз шундай бир шароитда якка-ёлғиз қолмади, совет халқи бизга саҳийлик билан ёрдам қўлини узатди.

Совет халқи берган юзлаб формадаги иқтисодий, техникавий, илмий ва маданий ёрдамнинг ҳаммасини санаб чиқиш қийин. Ана шу ёрдам мамлакатимиз озод бўлган пайтдан бери ўтган давр ичида турмушнинг турли соҳаларида қўлга киритган муваффақиятларимизда ўз ифодасини топди. Жумладан, озодликка эришганимиздан сўнг Венгрия саноатини қайтадан тиклашга Ўзбекистондан олган пахтамиз катта роль ўйнади.

1945 йилдан кейинги давр мобайнида венгер халқи билан совет халқининг дўстлиги кенгайди ва мустаҳкамланди. Бизнинг дўстлигимиз, яқин ҳамкорлигимиз бир хил ижтимоий тузум қураётганлигимизга, бир хил идеологияга ихлос қўйганлигимизгагина асосланаётгани йўқ, бу дўстлик ва ҳамкорлик иккала мамлакат партиялари билан ҳукуматлари давримизнинг асосий масалалари юзасидан бир хил нуқтаи назарда турганлигига ҳам асосланади.

Венгер халқи ўз дўсти — совет халқини ғоят қадрлайди ва ҳурмат қилади. Коммунизм қуришда, илғор техникани ривожлантириш ва ишлатишда, илм-фаннинг энг турли соҳаларида совет халқи эришган буюк муваффақиятлар бизни қувонтирмоқда.

Совет кишилари венгер халқининг турмушини, унинг қандай қилиб социализм қураётганлигини зўр қизиқиш ва эътибор билан кузатиб бораётганликларини ҳам биз яхши биламиз. Шу сабабли мамлакатимиз ривожидаги бир неча янги муҳим воқеаларни қисқача айтиб ўтишимга ижозат бергайсиз.

Биз иккинчи беш йиллик планни муваффақиятли якунладик, социал ва маданий тараққиёт соҳасида каттагина муваффақиятларга эришдик.

Социализм пойдеворини вужудга келтиришни мақсад қилиб олган хўжалик қурилиши даври поёнига етказилди. Эндиликда бошқа бир давр, социализмни узул-кесил қуришни ўз олдига асосий мақсад қилиб қўйган давр бошланди.

1961 йилдан 1965 йилга қадар мамлакатимизнинг иқтисодий қуввати янада ўсиб борди, миллий бойлик кўпайтирилди, ишлаб чиқаришнинг техника билан қуролланиши яхшиланиб, у замонавий ишлаб чиқаришга айлантирилди.

Иккинчи беш йиллик мобайнида 80 тага яқин янги саноат корхонаси ишга туширилди. Саноат ишлаб чиқаришини йириклаштириш ишида олға томон янги қадам қўйилди. Қишлоқ хўжалигидаги социалистик ўзгартишлар муваффақиятли амалга оширилди. Ҳозирги вақтда мамлакатдаги ҳамма экин майдонларининг бешдан тўрт қисмида хўжаликни ишлаб чиқариш кооперативлари бошқармоқда.

Иккинчи беш йиллик даврида аҳолига маданий, социал, медицина хизмати кўрсатиш даражаси оширилди. Венгриядаги турмуш даражаси мамлакатимиз озод бўлмасдан аввалги даврдаги турмуш даражасидан салкам икки баравар ошиб кетди.

Венгрия саноатини ривожлантиришга кўмак бераётган совет — венгер иқтисодий алоқалари иккинчи беш йиллик план даврида ижобий роль ўйнади.

Қишлоқ хўжалигимизни социалистик тарзда қайта қуриш ва ривожлантиришда Совет Иттифоқи амалий ёрдам берди. Шу йилларда Совет Иттифоқи Венгрияга 10 мингта трактор ва бир неча мингта дон комбайнлари етказиб берди. Бу эса ишлаб чиқариш кооперативларини мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эга бўлди.

Учинчи беш йиллигимизнинг мақсади мамлакатимизда социалистик жамиятни батамом қуриб битказишдан, аҳоли турмуш даражасини узлуксиз ошириб боришдан, маданий ва социал хизмат кўрсатишни яхшилашдан иборат.

Учинчи беш йиллик плани даврида венгер — совет иқтисодий ҳамкорлиги халқ хўжалигининг янги тармоқларида — сабзавотчилик ва деҳқончиликка, шунингдек консерва саноати ишига ҳам таъсир ўтказа бошлайди. Икки ўртадаги товар айирбошлаш ва ҳамкорликнинг бу янги соҳаси қишлоқ хўжалигини ва консерва саноатини янада ривожлантириш учун имконият яратиб беради.

Мамлакатларимиз ўртасидаги қалин дўстликни янада мустаҳкамлаш халқимизнинг эзгу тилагидир. Халқимиз ана шу дўстлик ғоясини дилга жо қилиб, қардош социалистик халқлар билан кифтма-кифт туриб ишламоқда, янги жамият қуриш манфаатлари йўлида меҳнат қилмоқда ва бутун прогрессив инсоният билан биргаликда, миллион-миллион тинчликсевар кишилар билан биргаликда бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун, янги жаҳон урушига йўл қўймаслик учун курашмоқда. Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган тинчлик сиёсатини бизнинг халқимиз чин кўнгилдан қўллаб-қувватламоқда ва дунёдаги прогрессив кучлар томонида Америка империалистларининг Вьетнамдаги агрессиясини ғазаб билан қораламоқда. Бизнинг мамлакатимиз Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг олиб чиқиб кетилишини, Вьетнам Демократик Республикасининг территориясини бомбардимон қилишни тўхтатишни қардош социалистик мамлакатлар билан биргаликда қатъият билан талаб қилади. Венгер халқи қардош Вьетнамнинг адолатли курашига ҳар томонлама ёрдам ва мадад бериб турибди. Бизнинг халқимиз Грециядаги реакциянинг грек халқига қарши, грек ватанпарварларига қарши, жумладан афсонавий қаҳрамон Манолис Глезосга қарши қаратилган ёвузликларини ҳам қоралайди.

Азиз ўртоқлар! Ўзбекистон ССРда венгер маданиятининг декадаси ўтказилаётганлигига биз астойдил хурсандмиз. Шу кунларда бўладиган воқеалар венгер халқи билан совет халқи ўртасидаги биродарлик ва дўстликни мустаҳкамлайди. Халқларимизнинг шонли революцион традициялари, уларнинг социализм ва коммунизм қуришдан иборат муштарак йўли дўстлигимизнинг манбаидир.

Биз венгер маданияти кунлари мамлакатимиз меҳнаткашлари билан Совет Ўзбекистони меҳнаткашларини тағин ҳам яқинлаштиради деб ҳисоблаймиз. Биз бир-биримиз билан тағин ҳам яқиндан ва тағин ҳам яхшироқ танишиб оламиз.

Социализм қураётган халқларнинг ва ўз озодлиги учун курашаётган халқларнинг интернационализм ғояларига асосланган яқин ҳамкорлиги яшасин ва мустаҳкамланаверсин!

Яшасин венгер ва совет халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги!

Яшасин бутун дунёдаги тинчлик!

* * *

Йиғилишнинг тантанали қисми тугаб, социализм қуёши остида яшнаган қардош мамлакат халқчил санъатининг вакиллари саҳнани эгаллайдилар.

Венгрия бу қардошлик байрамига музика, қўшиқ ва рақснинг кўпгина ажойиб усталарини юборди. Уларнинг ҳар бири бу байрамни ўз истеъдоди билан бойитди.

Будапешт саҳнасининг солисткаси Агнеш Вамош овозининг донги бутун дунёга кетган. Залда ўтирганлар ҳам, радио ва телевидение туфайли бу концертдан баҳраманд бўлган миллион-миллион кишилар ҳам ажойиб қўшиқчидан миннатдор бўлдилар. Залдагилар артист Лайош Селлени ва халқ қўшиқларининг истеъдодли ижрочиси Каталина Мадораш ва Имре Бойротни қизғин табрикладилар.

Ференц Эркел номидаги халқ музика ва рақс ансамбли ўйин кўрсата бошлаганида Навоий номли театрга Венгриянинг ўзи жозибали қардош рақси билан кириб келгандек бўлди. Томошабинлар рақкосларни саҳнада узоқ ушлаб қолдилар. Уларнинг санъатига ансамбль раҳбари Илона Шомоди ва Иштван Алб, хореограф Дьердь Маннингер синчиклаб жило берганлар. Оркестр, унинг биринчи скрипкачиси Матьяш Йонаш ҳам катта муваффақият қозондилар.

Яқинда москваликларни мафтун этган эстрада ёш қўшиқчиси Марта Бенце билан томошабинларни ҳаётий қувноқ қўшиқлари билан таништирган композитор Атилла Добош Венгрия санъатининг ажойиб юлдузлари орасида ҳар қачонгидек ярқираб турдилар.

Венгрия маданияти декадаси ўзбек элидаги тантанали юришини бошлади. (ЎзТАГ).

Венгрия маданияти байрамининг қатнашчилари Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлиб, у ерга қўйилган фан, техника ва қишлоқ хўжалиги янгиликлари билан танишдилар. Суратда: азиз венгер меҳмонларимиздан бир группаси кўргазма залларида бирга.

И. Глауберзон фотоси.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Дўстлик меҳри

Биз бутун группамиз билан бу декадага катта тайёргарлик кўриб келдик. Йўлга чиқарканмиз, ҳаяжонландик. Ахир, шундай узоқ сафарга, дўстлар ҳузурига ҳаяжонсиз бориш мумкинми?

Тошкентни, айниқса меҳрибон, саҳий тошкентликларни биринчи кўришимданоқ севиб қолдим. Мен кўп жойларда бўлганман. Лекин бу галги сафаримдан ғоят мамнунман. Азамат ўзбек халқининг жасоратига қойилман. Табиий офатдан зарар кўрган ерлар жуда оз муддатда тикланяпти. Бизнинг эзгу-истагимиз Тошкентни қайта қураётганларни ўз санъатимиз билан хушнуд этиш. Тошкентнинг истиқболи янада порлоқ бўлади.

Суди ЭСТЕР,

Ференц Эркел номли халқ музика ва рақс ансамблининг артисти.

□ □

Гўзалликни кўрдим

Мен рассомман. Нафосат, гўзаллик шайдосиман. Ўзбеклар диёрида венгер маданияти байрамида қатнашаётганимдан бахтиёрман. Мен Тошкентга гўзаллик истаб келганман. Янглишмапман. Ҳақиқий нафосат масканини ўз кўзим билан кўрдим. Гўзаллик — меҳнатда дейдилар. Ўзбеклар юртининг пойтахтида улкан қурилишлар боряпти. Янги шаҳар яратиляпти. Тенгсиз қурилишларни кўриб, қалбимда шу истак туғилди: Янги Тошкент рассомлар хаёлидаги гўзалликка ҳайкал бўлғусидир! Мен янаги ташрифимда албатта худди ана шундай гўзалликка рўбарў келишни истардим.

Тошкент рассомларига баракали ижод тилайман.

Ласло БОКРОШ,

венгер рассоми.

□ □

Яшасин, санъат!

Мен ўзбек халқининг санъатига қойилман. Ҳали кўп жойларни кўришга улгурмаган бўлсам ҳам, бу яшил ўлка билан танишаётганим менда катта таассурот қолдирди. Мен ҳар қадамда, ҳар нарсада санъатни кўрдим. Шаҳар манзараларида ҳам, кўчаларда ҳам, биноларда ҳам, қурилишларда ҳам, одамларнинг кийими, юриш-туришида ҳам!

Яшасин венгер—совет халқларининг ҳамдўстлиги!

Яшасин, — санъат!

Беке ФЕРЕНЦ,

санъаткор.

САМАРҚАНД ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИЛМОҚДА

САМАРҚАНД, 16 май. (ЎзТАГ). Ўзбекистоннинг қадимий шаҳри ўзининг йигирма беш асрлик юбилейини қандай нишонлайди? Самарқанд шаҳар партия комитетининг пленуми ана шу масалага бағишланди. Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов юбилейни муносиб кутиб олиш юзасидан партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Шаҳар ҳаётидаги жуда муҳим санага тайёргарлик кўришнинг кенг плани тасдиқланди. Шаҳарнинг юбилейи Ўрта Осиё халқлари кўп асрлик маданиятининг улкан байрами сифатида нишонланади.

ПОКИСТОНЛИК ОЛИМЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

Покистон олимларидан бир группаси пахта етиштириш ва пахтачиликдаги ишларни механизациялаш тажрибаси билан танишиш, суғориладиган ерларда қишлоқ хўжалик экинлари етиштиришнинг илғор агротехникасини ўрганиш учун Ўзбекистонга келди. Улар республиканинг кўпгина колхоз ва совхозларига, «Узсельхозтехника»нинг ремонт базаларига борадилар. Покистонлик олимлар янги массивларда ирригация-мелиорация системалари қурилиши практикаси билан кенг кўламда танишиш имкониятига эга бўладилар. Меҳмонлар қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот институтларида бўладилар, олимлар билан учрашадилар.

(ЎзТАГ).

«КОСМОС-158» ПАРВОЗДА

ТАСС ахбороти

1967 йил 15 майда Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-158» учирилди.

Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Инсонийлик—қаҳрамонлик

Ҳа, чин инсонийлик — буюк қаҳрамонликка тенг. Бу фикрим тасдиқини мен Тошкент мисолида кўрдим. Ўтган йили Тошкентда табиий офат рўй берганини эшитгандик. Мана бир йил ўтар-ўтмас, кўрилган зарарга чек қўйилибди. Шаҳар янада чирой, янада ҳусн касб этибди. Қон-қардош совет халқлари кўмакка келиб, дўстларига оғаларча ёрдам қиляпти. Буни чин инсонийлик, чинакам қаҳрамонлик деса бўлади!

Агнеш ВАМОШ,

Будапешт опера театрининг солисти.

Истагим...

Ҳар ким сафарга отланаркан, унда бир орзу-истак бўлади. Мен ҳам маданиятимиз декадасида қатнашар эканман, ўз орзу истагим бор. Ўзбеклар қадимдан санъаткор, санъатсевар халқ деб ном қозонган. Ана шу ажойиб санъаткор халқ ичидан ўзимга дўст орттириш — эзгу ниятим. Ўйлайманки, ўн кун давомида ажойиб халқ вакиллари билан учрашамиз, янги, яқин дўстлар орттирамиз.

Каталина МАДОРАШ,

Ференц Эркел номли халқ музика ва рақс ансамблининг артисти.

Суратда: «Главташкентстрой» қурувчилари Чилонзорда йирик панелли блоклардан тиклаган янги уй-жой биноларининг кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

САНЪАТХОНАМИЗ 30 ЁШДА

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДАСИНИНГ ЮБИЛЕЙИГА

Бугун жонажон республикамиз жамоатчилиги, барча санъат мухлислари Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадасининг 30 йиллик тўйини кенг нишонлайдилар. Санъатхонамизнинг тўйи юбилей йилида ўтаётгани республикамиз маданий ҳаётида катта воқеадир. Қуёшли диёримиз санъат ўчоқларидан бири — Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадаси 1936 йилнинг август ойида ташкил топди. Бир йил ўтар-ўтмас бу ёш коллектив катта ва жиддий имтиҳондан ўтди. 1937 йилнинг май ойида Москвада бўлиб ўтган биринчи ўзбек адабиёти ва санъати декадасида қатнашиб, муваффақият қозонди.

Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадасининг тарихига бир назар ташласак, бу коллективнинг ташкил топиши, шаклланиши, танилиши ва омма ўртасида обрў-эътибор қозонишида жуда катта хизмат қилган ажойиб санъат усталарининг мўътабар номларини учратамиз. Бундай устоз-санъаткорлар орасида, айниқса Қори Ёқубов, Маннон Уйғур, Тўхтасин Жалилов, Тамарахоним, Уста Олим Комилов, Абдуқодир Исмоилов, Аҳмаджон Умрзоқов, Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов, Домлахалим Ибодов, Юсуфжон Шакаржонов, Жўрахон Султонов, Маъмуржон Узоқов, Н. Н. Миронов, В. А. Успенский, Р. М. Глиэр, С. Н. Василенколар ўзбек музика санъати тараққиётига, профессионал, ижрочилик маданиятига ўзларининг бебаҳо ҳиссаларини қўшдилар, сўнмас ижод ва маҳорат намуналарини кўрсатдилар. Ўзбек музика санъатининг ривожи, шубҳасиз академик-бастакор Юнус Ражабий, атоқли композиторларимиз Толибжон Содиқов, Мухтор Ашрафий, Мутал Бурхонов ва қатор бошқалар ижоди билан чамбарчас боғлиқдир.

Бугун ўттиз йиллигини нишонлаётган ажойиб коллективимиз дастлабки ташкил топган йиллариёқ ном қозонди. Ўзбек халқ музика ва рақсларини ривожлантириш йўлида яхши ишлар қилгани учун 1937 йилнинг 31 майида Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди Шундай катта ҳукумат мукофоти филармония ижодий коллективи зиммасига яна янги вазифалар юклади. Бу зўр ишончни фақат ҳалол меҳнат ва ижод билан оқлаш лозим эди. Коллектив ўз маҳорати, ранг-баранг номерлари, ажойиб кадрлари билан тез орада шуҳрат қозонди, эътибор топди. Ҳатто, Иттифоқ миқёсида танилди. Қардош республикаларга, узоқ шаҳар, районларга гастрол-сафарларга чиқа бошлади. Жумладан, РСФСР, Украина, Белоруссия, Озарбайжон ва бошқа қатор қардош республикаларга ижодий сафарлар қилиб, концертлар берди Айниқса, меҳнат фронтларида жонбозлик намуналарини кўрсатди.

Улуғ Ватан уруши йилларида фронтдагилар учун концерт бригадалари тузилиб, ҳарбий қисмларда, қўшилмаларда, сиёсий бўлимларда концертлар берилди, жанговар бадиий-сиёсий ишлар олиб борилди. Уруш йиллари таниқли ўзбек санъаткорларидан Гавҳар Раҳимова, Санджон Калонов, Раима Ҳакимова, Сайфиддин Йўлдошев, Мамадазиз Ниёзов, Дилором Шерова, Меҳри Абдуллаева ва бошқалар жуда катта хизмат қилишди. Ўз овоз ва созлари, талант ва маҳоратлари билан душман устидан ғалаба қозонишни яқинлаштиришда хизмат кўрсатган бу санъаткорларнинг номларини бугун фахр билан тилга оламиз, улар билан ғурурланамиз.

Ўзбекистон филармонияси ва эстрадаси коллективида таниқли ва талантли санъаткорларимиз борлигидан хурсандмиз. Истеъдодли композиторлар, қўшиқчилар, раққосалар, созандалар, эстрада ижрочиларимиз ўзларининг ажойиб ижодлари, репертуарлари билан фақат республикамизда эмас, Иттифоқда ҳам маълум ва машҳурдирлар. Хушхонларимиз Ғулом Абдураҳмонов, Шаҳодат Раҳимова, Комилжон Отаниёзов, Жуманазар Бекжонов, Тоштемир Шарипов, Назрулла Ёқубовларни ким танимайди, дейсиз. Талантли бастакор-созандаларимиз Муҳаммаджон Мирзаев, Сайфи Жалил, Аюб Қодиров, Маҳмуд Муҳамедов, Аббос Баҳромов, Эргаш Шукруллаев ва бошқаларнинг жонга ором бахш этувчи қўшиқ, куйларидан ким завқ олмайди.

Филармония коллективи Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 40 йиллигига атаб бирлашган «Куйловчи поезд» концерт бригадаси ташкил этиб, республикамиз бўйлаб юбилей концертлари берган эди. Совет ҳокимиятининг шонли юбилей йилида «куйловчи поезд» яна сафарга чиқиб, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистоннинг қатор шаҳар, районларида томошалар кўрсатди.

Филармониямиз санъаткорлари Совет Иттифоқининг концерт бригадалари билан чет элларда ҳам бўлиб турадилар. Жумладан, Тамарахоним, Аюб Қодиров, Маҳмуд Муҳамедов, Тоштемир Шарипов, Вилоят Оқилова, Иван Фоменко, Марнана Шабадаш, Учқун Ғаниев, Эргаш Шукруллаев, Раббим Ҳамдамов ва бошқалар атоқли совет артистлари сафида Руминия, Чехословакия, Польша, Венгрия, Норвегия, Финляндия, Австрия, Ҳиндистон, Покистон, Бирма, Сурия, Ливан ва бошқа қатор мамлакатларда бўлишиб, ўзбек санъатини маҳорат билан намойиш этишди.

Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадаси коллективлари республикамизда бўладиган ҳар бир тантанали маросимларда актив иштирок этади. Куни кечагина коллектив аъзоларининг катта группаси қардош Туркманистондан қайтиб келди. У ерда ўзбек адабиёти ва санъати декадасида қатнашган эди Шу кунларда эса Ўзбекистонимизда бошланган венгер маданияти байрамида улар яна ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Бугун филармониямизнинг тантанали байрами. Ўттиз йиллик юбилейини нишонламоқдамиз. Биз бугун санъатхонамизнинг катта тўйи кунида барча санъаткорларимизга, созанда, бастакор, қўшиқчи, раққоса — ҳамма ижодий ходимларга энг юксак эзгу-истакларимизни изҳор этамиз, уларга янада янги ижодий парвозлар тилаймиз.

Товур ЖУМАЕВ,
Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадасининг бадиий раҳбари.

Янгиликлар, хушхабарлар

● Тўкилган пахтани терадиган подборшчик пахтани хас-чўпдан ажратиб терадиган бўлиб қолди. Янги чиқарилган «ПХП-1,8» машиналарининг подборшчиги шундай қилиб ишланган. «Узбексельмаш» заводи 15 майда шундай машиналарнинг биринчи туркумини чиқарди.

Ҳозирга қадар чиқариб келинган подборшчиклар бункерининг ярми хас-чўпга тўлиб, пахтани улардан ва тош-кесакдан ажратиш машаққатли иш эди. Янги машина конструкциясига киритилган саралагич тўкилган пахтани бетўхтов тозалаб туради. Терилган пахтанинг ифлослиги уч баравар камайди.

Бундай хўжаликлар ўз-ўзидан катта фойда кўрсалар-да, бошқа афзалликлари ҳам бор. Эндиликда бункерга кўпроқ фойдали юк қабул қилиш мумкин бўлганлигидан машинанинг тўхташи ва юк тушириш сони қисқарди. Агрегатнинг маневрчанлиги кўтарилди. Буларнинг ҳаммаси иш унумига ижобий таъсир кўрсатади.

Завод юбилей йилида дастлабки 10 та подборшчик кетидан кенг қаторлаб экилган пахтазорлар пахтасини теришга мўлжалланган минглаб шундай машиналар тайёрлаб чиқаради.

● Сирдарё областидаги «Қизил Октябрь» колхозининг пахтакорлари немис-фашист босқинчиларга қарши жангларда ҳалок бўлган жангчилар хотирасига бағишлаб, учига қизил юлдуз ўрнатилган улуғвор ёдгорлик ўрнатишди. Ёдгорлик Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларида пахтакорлар неча юзлаб ҳамқишлоқларини фронтга жўнатган жойда ўрнатилди. Шулардан 82 киши уйларига қайтиб келишмади. Уларнинг номлари мармар тошга зарҳал билан ўйиб ёзилган.

● Хўжаобод районидаги Киров номли боғдорчилик совхозида тантанали суратда очилган саккиз метрли шуҳрат обидасининг гранитига: «Улуғ Ватан урушида ғалаба учун жонини фидо қилган совхоз ходимларининг хотираси абадий» деган сўзлар ўйиб ёзилган.

Уруш ветерани, совхоз директори М. Мадиёров обида остонасидаги абадий машъални ёқди.

● Қорақалпоғистон бош ҳаво дарвозаларининг олдида тўрт гектарли гулбоғ пайдо бўлади. Октябрнинг 50 йиллигини байрам қилиш кунларида гулбоғ марказида Улуғ Ватан уруши фронтларида ҳалок бўлган қаҳрамонлар шарафига ўн беш метрли обида кўкка кўтарилади.

Нукус ремонт-қурилиш бошқармасининг қурувчилари монументал ёдгорлик пойдеворини қўя бошладилар.

ГЎЗАЛЛИК ҚАДРИ

Анҳор бўйида боряпсиз. Зилол сув нурда жимирлайди. Кўзингиз қувнайди. енгил нафас оласиз, қалбингиз роҳат қилади. Шу пайтда бирдан сув юзи қора, ё аллақандай бир рангга бўялади, димоғингизга қўланса ҳид урилади. Таъбингиз хира бўлади...

Ёки фараз қилайлик дўстларингиз билан тоққа сайрга бординггиз. Табиат гўзалликларидан баҳра олиб, айланиб юрибсиз. Ана узоқда, зумрад булоқдан мунчоқ кўз кийик сув ичяпти. Кўккисдан ўқ овози янграда. Ҳалиги жониворнинг тумшуғидан қон отилади, «гуп» этиб ерга йиқилади. Шунда ўзингизни қандай ҳис қиласиз? Табиат бойликларини оёқ ости қилаётган шахсларга нафратингиз ошиб кетади.

Ўзбекистон турли-туман бойликларга, шу жумладан ажиб манзаралар, гўзалликларга ҳам кондир. Буларнинг бари халқ хўжалигини ривожлантиришда асосий омил, меҳнаткашларнинг моддий-маданий фаровонлигини оширишнинг манбаи бўлиб хизмат қилмоқда. Шунинг учун ҳам табиатдан, унинг бойликларидан тўғри ва оқилона фойдаланишнинг аҳамияти ғоят катта.

Табиат бойликлари қонун билан муҳофаза этилади. 1959 йил 19 ноябрда Ўзбекистон ССР Олий Совети «Ўзбекистон ССРда табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида» қонун қабул қилган. Олиб борган текширишлар шуни кўрсатадики, республиканинг кўпгина жойларида бу қонунни бузиш ҳоллари юз бермоқда. Бу эса халқ хўжалигига катта зарар етказмоқда, табиат бойликларининг исроф бўлишига сабаб бўлмоқда.

Оқар сувларни тоза сақлаш аҳоли саломатлиги учун ҳам, халқ хўжалиги равнақи учун ҳам ғоят муҳим. Шунга қарамай, республикадаги анҳор ва каналлар, дарё ва сув омборларини тоза сақлашга етарли эътибор берилмаётир. Тошкент, Оҳангарон, Олмалиқ, Чирчиқ, Самарқанд каби йирик шаҳарлардаги сув ҳавзаларига турли саноат чиқиндилари, коммунал-маиший биноларнинг оқовалари қуйилмоқда. Бундай нохуш аҳволнинг юз беришига сабаб шуки, кўпгина саноат корхоналарида янги қувватлар ишга туширилганда мазкур объектлардан чиққан чиқиндиларни тозаловчи иншоотлар қурилмайди. Масалан, Чирчиқдаги электр химия комбинатини олиб кўрайлик. Сўнгги йилларда бу ерда қатор ишлаб чиқариш объектлари ишга туширилди. Лекин уларнинг бирортасида ҳам тозалаш иншоотлари қурилмаган. Чирчиқ дарёсига кўплаб саноат чиқиндилари оқизилмоқдаки, бунга сира йўл қўйиб бўлмайди. Айрим аҳоли пунктларида дарё сувининг ифлосланиши натижасида кўпгина қудуқлар ҳам ишдан чиққан. Буларга қарамасдан, комбинат раҳбарлари (директори В. К. Қодиров) корхонада тозалаш иншоотлари қуриш ҳақида сира бош қотирмаётирлар.

Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати раҳбарлари ҳам табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун талабларига масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Мазкур корхона раҳбарларининг айби билан республика халқ хўжалиги катта моддий зарар кўрди. 1967 йилнинг 19 февралида комбинатнинг бойитиш фабрикасида эътиборсизлик орқасида маъдан сақлаш иншооти бузилиб кетган. Натижада турли заҳарли моддаларга эга бўлган маъдан чиқиндилари оқар сувларга келиб тушган ҳамда колхоз даласига оққан. Шу нарса тааажжубланарлики, оқар сувни ифлослаштиришдек хунук воқеа мазкур корхонада 1965 йилда ҳам юз берган эди. Корхона раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқара олмадилар. Ҳозир Тошкент область прокуратураси қонунни бузганларга қарши жиноий иш қўзғаб, текширув олиб бормоқда.

Рўй-рост айтиш керакки, табиатни муҳофаза қилишга даъват этилган ташкилотлар ишни яхши уюштира олмаётирлар. Шунинг учун ҳам юқоридаги каби воқеалар содир бўлмоқда. Масалан, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг давлат инспекцияси 1966 йилда ўзига берилган ҳуқуқдан фойдаланиб, сувни, заминни, ҳавони ифлослаштираётган корхоналарни ёпиш, ёхуд уларнинг ишини тўхтатиш ҳақида бирор тадбир кўргани йўқ. Бугина эмас, сув манбаларини муҳофаза қилиш ташкилотларининг вакиллари ўз ишларига жиддий муносабатда бўлмаётирлар. Улар давлат қабул қилиш комиссиялари ишларида қатнашганларида корхона ёки цехларни тозалаш иншоотлари бўлмаса ҳам фойдаланишга топшириш ҳақидаги ҳужжатларга имзо чекмоқдалар. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи бир неча йилдан бери тозалаш иншоотларига эга бўлмагани учун оқар сувларни ифлослаштирмоқда. 1966—1967 йилларда бу ерда янги қувват ишга туширилди. Лекин унда ҳам тозалаш иншоотлари йўқ. Бу йил давлат қабул комиссияси сув бойликларидан фойдаланиш ташкилотининг вакили ўртоқ Чертов иштирокида янги ишлаб чиқариш иншоотини ишга тушириш ҳақидаги ҳужжат имзоланган. Натижада заводдан оқар сувларга чиқаётган чиқиндилар миқдори кўпайган. Бунга тезда чек қўйиш керак.

Республикадаги дарёларда қимматли балиқларни сақлаш ҳам яхши уюштирилмаётир. Дарё, ўрмон бойликларини муҳофаза қилувчи органлар ўзларига берилган ҳуқуқлардан яхши фойдалана олмаётирлар. Улар халқ мулкини талон-торож қилаётганларни дадил фош этмаётирлар. Масалан, ўтган йили Ўзбекистон сув ҳавзалари бошқармасида балиқ запасларини сақлаш ҳақидаги Низомнинг бузилганлиги тўғрисида 1274 та акт ёзилган. Лекин бу нотўғри ҳатти-ҳаракатга қўл урган 601 шахсдан жарима олинган, холос. Бошқалари жазосиз қолган, яъни сувдан қуруқ чиқишган.

Табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги қонунни бузувчиларга қарши курашда Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг сув манбаларидан фойдаланиш ва сақлаш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Ботиров), унинг жойлардаги органлари жонбозлик кўрсата олмаётир. Ўтган йили қонунни қўпол равишда бузган 158 кишидан фақат 15 кишигагина жарима солинган, холос.

Муҳофаза ташкилотларининг бефарқлиги, назоратнинг сустлиги ўз нафсини ўйловчи қонунбузарларнинг тегирмонига сув қуймоқда. Энг ёмони шуки, қонунни қўпол равишда бузганлар ҳақидаги материаллар адлия органларига ўз вақтида топширилмаяпти. Масалан, Нишчета деган шахс қимматли балиқларни тутганлиги учун бир неча марта енгил маъмурий жазо олган. Лекин бу одам ўша одатини ташламаган. Ўтган йили уни Жанубий Сурхон сув омборида ов қилаётганида ушлашди. Лекин Сурхондарё область балиқларни сақлаш органлари бу шахс устидан акт ёзиб, адлия органларига топширмади. Балки бу сафар ҳам фақат жарима солиш билан чекланиб қолишди. Нишчета эса ялло қилиб, тўр билан яна балиқ овлаяпти.

Баъзан эса қонунни қўпол равишда бузган шахслар жазодан бутунлай четда қолаётир. Масалан, Сурхондарё область балиқларни муҳофаза қилиш давлат инспекциясининг участка инспектори ўртоқ Васильченко ман қилинган жойда ов қилаётган С. Абдулгареевни 25 килограмм балиқ билан ушлаб олган. Лекин қонунбузарга қарши бирор чора кўрилмаган.

Шу нарса ачинарлики, айрим ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари табиат гўзалликларини оёқ ости қилаётган қонунбузарларга қарши кураш ўрнига ўзлари уларга шерик бўлмоқдалар. Бунда улар ҳатто давлат транспортидан ҳам фойдаланмоқдалар. Қорақалпоғистон АССР Кегайли районидаги Куйбишев номли совхоз директори Ж. Ҳамидуллаев икки автомашинада сайғоқ овлаган. У 12 та сайғоқни отган. Бу билан давлатга 1300 сўмлик зарар етказган.

Шунингдек, «Узтрансспецстрой»нинг Нукусдаги махсус трестининг бош бухгалтери Каргеин ҳам хизмат вақтида давлат машинаси билан Усть-Юртда ов қилиб, жайронларни отган.

Қонуннинг бузилишига маълум даражада савдо ташкилотлари ҳам сабаб бўлмоқдалар. «Ўзбекбирлашув» ташкилотлари СССР Министрлар Советининг савдо ташкилотларига тўр сотишни ман этиш ҳақидаги 1958 йил 15 сентябрь қарорини қўпол равишда бузишмоқда. Кейинги икки ярим йил ичида «Ўзбекбирлашув»нинг ҳайвонот хўжалиги бошқармаси шахсий кишиларга балиқ овлайдиган 453 та тўр сотган. Айниқса, бу нарса Сирдарё область матлубот жамияти магазинларида авж олган.

Маҳаллий Советлар, уларнинг ижроия комитетлари табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги қонуннинг бажарилиши устидан изчил назорат ўрнатишлари лозим. Табиат бойликлари, унинг гўзалликларини сақлаш, қадрлаш ишида министрликлар, ташкилотлар ва корхона коллективлари — бутун жамоатчилик актив иштирок этиши керак. Зероки, гўзал ўлкамизнинг бойликларини кўз қорачиғидай сақлаш, улардан оқилона фойдаланиш умумхалқ ишидир.

Б. АКИМОВ,
Ўзбекистон ССР прокуратураси умумий назорат бўлимининг прокурори.

АЖИБ ҲАНГОМАЛАР

ПОЙГАЧИЛАР

Кичик гулзор ёнидаги пастак ўриндиқда икки ҳамсоя суҳбатлашиб ўтиришарди. Бири ўрта бўй, семиз, иккинчиси жиккак.

— Муборак бўлсин, — деди бири.

— Нима? — сўради озғини.

— Машина олибсан...

— Ҳали йўқ! Энди олмоқчиман.

— Менга қара, ҳар ҳолда сендан бир-иккита кўйлакни ортиқроқ йиртганман. Машина сотиб олиб нима қиласан. Яхшиси бизнинг колхозга бор: механизатор бўлиб олсанг бас. Заводдан янги чиққан машина хизматингда бўлади.

— Ия, колхозингизда машина текинми?

— Йўқ! Ёшсан, унча-мунча гапни тез тушуна қолмайсан. «ДТ-24» тракторини биласанми? Агар яхши қарасанг, соатига 40—50 километр босаверади. Уни ҳар қанча сурсанг бўлаверади. Прицеп тиркаб киракашлик қилсанг ҳам бир кунинг ўтади. Енгил машинани нима қиласан? Бошингга ортиқча ташвиш орттириб! Мен лотарийга чиққан «Москвич»ни сотиб юбордим. Негаки, колхоз техникасида истаган жойимга бориб турибман...

Мана шунақа суҳбатлар, ажиб ҳангомалар қаерда бўляпти, деб сўрарсиз. Муболаға бўлмасин, республикамизнинг кўпгина районларида юз беряпти. Ҳеч бўлмаса узоққа бормай Тошкент область, Оққўрғон районидаги Калинин номли колхозга қадам ранжида қилинг. Колхоз техникасининг ярмидан кўпи механизаторларнинг уйи ёнида турибди. Чой ичишга, ҳатто папирос олишга боришса ҳам, юк ташишда ҳам трактордан фойдаланишади, азаматлар. Қўшни «Коммунизм», «Ленинизм», «Победа» колхозларида ҳам механизаторларнинг узоғи яқин бўлиб қолган. Дарвозалар ёнида уюлиб ётган турли деталларни кўриб пионерлар йиққан лом-металл деб ўйламанг. Булар қишлоқ хўжалик машиналарининг запас қисмлари... Агар бу ердаги манзара сизни қаноатлантирмаса Бўка районидаги 1-«Пискент», 2-«Пискент» совхозлари далаларига боринг. Ҳар қадамда текин «пойгачилар»ни учратасиз. Ажабо, давлат техника инспекторлари катта-катта маош олиб нима иш қилишяпти?! Очиғини айтсак, уларнинг ярмидан кўпи уйқида, ярмидан озроғи эса, яъни мудроқ босганлари ўз бурчларига кирмайдиган ишлар билан банд: ҳар хил маълумотлар йиғишади, ҳисоб-китоб ҳужжатларини тўлдиришади. Жуда озгиналари техникага хилоф муносабатда бўлган кишилар устидан акт ёзиб юришибди. Ўртача олиб қараганда, йил мобайнида бир инспектор атиги уч дона акт ёзган, холос. Аттанг, бир йилда республикада 11 минг 339 трактор, пахта териш машиналари бекорчи пойга ва қаровсизликдан бемоврит асфалософилунга кетибди-я!

«САХИЙЛИК»

Жаҳл отига миниб, зарда пичоғини қайраб ҳеч телефонда гаплашганмисиз? Бир синаб кўринг-а! Овозингиз зарбидан телефон трубкаси ҳам титраб, «қийқириб» юборади...

Директорнинг хонасида телефон трубкасининг ана шундай зорли ноласи эшитилади:

— Райисполком каттами, совхоз каттами?! — дейди у томондан келган вазмин овоз.

— Албатта, албатта, райисполком катта, каттагина эмас, улуғ! Ахир, у маҳаллий ҳокимият!

— Шуни билсангиз. Яна... яна нима? Қонун дейсизми?! Қонунни ким яхшироқ билади? Совхоздагиларми, ёки...

— Албатта, ижрокомдагилар, — деди бу томондаги синиқ овоз.

...Юқоридаги каби йўғон ва ингичка товушлар Бухоро область, Ғиждувон райони, Андижон область, Чуст районларида елиб юрибди. Бу овозларнинг фазилати нимада? Шундаки, йўғон овоз чиққан томон ё давлат, ё колхоз ҳисобидан «сахийлик» қилиб кериладн, иккинчи томон эса социалистик қонунчиликка хилоф равишда иш тутилганлигини сезиб виждонан азоб чекади-ю, бироқ иродасизлик қилиб дилидаги дардини рўй-рост айтишга ҳайиқади. Икки ўртада ажиб ҳангомалар рўй беради. Ғиждувон район ижроия комитети суднинг ҳаққоний қарорини оёқ ости қилиб «Зарафшон» совхозининг собиқ омбор мудири Бурхонов кўкка совурган 6440 сўмни совхоз ҳисобидан чиқариб ташлаш тўғрисида қарор қабул қилган. Чуст районидаги Ёртепа қишлоқ Совети эса «Қизил Октябрь» колхози правлениесини айрим колхозчилар зиммасидаги налог қарзини артель ҳисобидан тўлаш ҳақида қарор қабул қилган. Таклифимиз шуки, юқоридаги сахийлар омон бўлишсин. Бироқ сахийдан ҳам ошмоқчи бўлсалар, марҳамат қилиб, ўз чўнтакларидан пул чиқаришни ўрганиб олишсин!

ЎТМАС МОЛ

— Тежамкор бўл! Иқтисод қил! Бу шиорлар газета, журнал саҳифаларида ранг-баранг ҳарфларда терилмоқда. Радио, телевизорда турли оҳангларда янграмоқда. Уларнинг янграгани соз! Лекин ажойиб музика, роҳатижон қўшиқдан ҳарким ҳар хил таассурот олиб, ҳар хил уй-хаёлга берилганидек, шиорларни ҳам ҳамма бир хил тушунмас экан.

Матлубот жамияти правлениеси раисларидан бири шиордан қандай хулоса чиқарганини айтиб берайлик. Кунлардан бирида раис автомобиль машиналари парки ёнидан ўта туриб қулоч-қулоч ҳарфлар билан ёзилган шиорга кўзи тушди: «Ўртоқ шофёр! Машинанинг бўш қайтишига йўл қўйма!».

— Ажойиб, ажойиб гап! — деди раис.

— Гап эмас, бу шиор! — тушунтирди ҳамроҳи.

— Ҳа, балли, шиор! Лекин маъноси катта. Билиб қўй, сен ҳам ҳеч қачон бирор ердан бўш қайтма. Ахир, машинанинг бўш қайтишига йўл қўйилмаётган бир пайтда бизлар қараб турсак...

Ўша ҳамроҳи раиснинг айтганини қиляптими, йўқми буни билмадик. Лекин раиснинг ўзи бирор ердан бўш қайтмайдиган бўлиб қолган. Амри-одат қурсин! Кунлардан бирида ҳалиги раис Москвага саёҳатга борди. Шаҳарни роса мириқиб томоша қилди. Нима олиш керак, ахир бўш қайтиш уят-ку! У ярмаркага кириб беҳи, олма, олхўри компотларига кўзи тушди. Ана шу мева консерваларидан икки вагонини сотиб олиб Хоразм қайдасан, деб йўлга равона бўлди.

— Бу нарсалар Ўзбекистонда ҳам топилади-ку, — дейишди унга йўлида учраган ҳақгўй кишилар. Раис дадил жавоб берди:

— Топилади! Аммо узоқдан олиб келинса ширинроқ бўлади.

Тошкентда ҳам раисни биров аччиқ, биров ширин гап билан кутиб олди. У танбеҳ ва тиканли саволлардан қилдан, ҳамир суғургандай осонлик билан қутулди. Аммо бир саволга жавоб беришда бир оз қийналиб қолди.

— Сиз сотиб олган консервалар, — дейишди унга, — кооперациянинг Самарқанд, Қўқон шаҳарларидаги заводларда тахланиб ётибди. Бекорчи ҳаражатнинг кимга кераги бор?

Ана шунда Ҳонқа матлубот жамияти правлениесининг раиси Хўжаев ҳақиқатни аччиқ бўлса ҳам айтишга мажбур бўлди.

— Амри-одат... Энди, билмабмиз.

Қизиқ, бу «билмабмиз» матлубот жамиятига неча сўмга тушди экан?

Н. ЁҚУБОВ.

ТОШКЕНТДА «ОСИЁ»

Тошкентдаги Карл Маркс, Киров, Ленинград ва Охунбобоев кўчалари муюлишида улкан «Осиё» ресторани қурилади.

«Осиё» ресторани икки, айрим қисмлари уч қаватдан иборат бўлади. Бино 10 минг квадрат метр майдонни ишғол этади. Шаҳар меҳнаткашлари ва меҳмонлар «Осиё» ресторанида хоҳлаган таомларини тановвул қилишлари мумкин бўлади.

Бу ерда ўнта овқатланиш зали қад кўтаради. Ресторанда 200 хўрандага мўлжалланган чойхона чойхўрлар ихтиёрига бериб қўйилади.

«Осиё» ресторани қурилишида ўзбек меморчилиги усулидан фойдаланилади, ҳовлида сув ҳавзаси қурилади. Бинонинг томида мороженое, кафе ва кабобхоналар бўлади.

Бинони қуриш ва пардозлашда темир-бетон, армоцемент, сирланган плиталар, пардозланган ёғоч, ойна ва алюминийдан кенг фойдаланилади. Бино лойиҳасини Тошкентдаги «Ташгипрогор» лойиҳа институтининг архитекторлари тайёрлаганлар.

Бинонинг ҳавосини мўътадил сақлаб турувчи автоматик бошқарув техник жиҳозлари лойиҳасини москвалик мутахассислар тайёрлаб берадилар.

Д. РАҲМОНОВ,
бинокор-инженер.

ИККИНЧИ ОИЛА

ХАТЛАРГА ОБЗОР

«Ёш авлодни фан асослари билан қуроллантириш, асосан мактаб зиммасидадир, — деб ёзади редакциямизга йўллаган мақоласида тошкентлик педагог И. Тожиев. — Лекин бола тарбиясини фақат мактабга юклаб қўйиш хатодир. Баъзи ота-оналар болани маънавий жиҳатдан ўстириш фақат мактабнинг бурчи деб ҳисоблаб, биз унинг моддий эҳтиёжини таъминласак, яъни кийинтирсак, едирсак — бўлди, деб ўйлайдилар. Бундай фикр бутунлай нотўғридир».

Чиндан ҳам бола тарбияси, уни вояга етказиш бутун жамоатчиликнинг муқаддас вазифасидир. Бу ўринда, айниқса, оиланинг роли жуда ҳам салмоқли бўлмоғи лозим. Ёш авлодга билим берадиган, уни ҳаётга тайёрлайдиган мактабдек улуғ даргоҳни ҳам иккинчи оила дейишлари бежиз эмас, албатта.

Редакцияга бола тарбияси, мактаб, жонбоз ўқитувчилар ҳаётини акс эттирувчи хатлар жуда кўплаб келмоқда. Булар қаторига Совет Армияси жангчиси Ф. Темиров, қаршилик Б. Ҳайбаров ва Э. Эшмирзаев, тошкентлик С. Аловуддинов, Янгиқўрғон районидан С. Даминов, Орджоникидзе районидаги 5- мактаб ўқитувчиси А. Нодиров ва республикамизнинг турли районларидан С. Раҳимов, Ж. Акбаралиев, Р. Раҳимов, Т. Исҳоқов, Э. Мансуров, Ж. Нисимов, М. Тўраев, С. Умаров, Б Холматов, С. Аҳмедов, О. Ҳакимов, Ю. Жўрабоев, У. Турдиев ва бошқа ўртоқлар юборган хатларни қўшиш мумкин.

Лекин шу билан бирга, дарс сифатини пасайтириб юборган педагоглар, мактабда таълим-тарбия ишларининг ёмонлашиб кетишига сабабчи бўлаётган баъзи маориф ходимлари ҳақида танқидий материаллар ҳам келмоқда. Бундай мазмундаги хатларни бизга ишчи ва қишлоқ мухбирларидан А. Юсупов, Б. Очилов, Р. Акромов, Г. Равшанова ва бошқа ўртоқлар юборганлар.

Айрим хатларда эса студентлар ҳаётидаги янгиликлар, учрашувлар ва тематик кечалар ҳақида ҳикоя қилинади. Бундай хабарлар Б. Мамедов, Х. Отақулов, А Абдураимов, Ш. Отахонов, М. Машарипов, Б. Жумаев ўртоқлардан олинди.

Халқимизнинг чексиз ҳурмат ва эъзозига сазовор бўлган совет медикларининг жонкуярлигини, фидокорлигини акс эттирувчи хатларнинг эса поёни йўқ. Мана, қўлимиздаги бир даста хат ҳам шифокорлар, уларнинг олижаноб касблари ва толмас меҳнатларидан миннатдор кишилардан келган. Буларнинг ҳар бирида, ҳар бир варағида меҳнаткашлар учун энг қулай шароит ва имкониятларни яратиб берган Совет тузумига, жонажон партиямизнинг чексиз ғамхўрлигига қайта-қайта таҳсинлар айтилади. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, ўз бурчига масъулиятсиз қараётган, беғам, бағритош врачлар ҳам ҳали орамизда йўқ эмас Бир қисм хатлар эса ана шундай кишилардан қаттиқ ранжиб ёзилганини кўрамиз.

Редакцияга келаётган хатларга диққат билан разм солсангиз, серқуёш республикамиз ҳаётини кўзгуда кўргандек бўласиз. Дарҳақиқат, ҳар бир ишга энг тўғри баҳо бергувчи халқдир. Хайрли иш қилган киши ҳар доим эъзозланади, қадрланади, яхшилик билан тилга олинади.

ОБ-ХАВО

Бугун кундузи Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Бухоро областининг шимолий районларида ҳаво ўзгариб туради, айрим жойларда вақти-вақти билан ёмғир ёғади. Ғарб томондан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат 18-23 даража иссиқ бўлади. Қолган территорияларда ҳаво ўзгариб турса ҳам ёғингарчилик бўлмайди, 22-27 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ёғингарчилик бўлмайди, 23-25 даража иссиқ бўлади.

СЕЙСМИК СТАНЦИЯ ХАБАРИ

Тошкент сейсмик станция аппаратлари 15 май соат 17 дан 29 минут ўтганда 2 балл, 22.43 минутда 5-6 балл, ер қимирлаш марказида эса 6 балл, ва 22 дан 44 минут ўтганда 2 балл даражада ер тебранганини қайд қилди, 16 май 5-у 10 минутда 4 балл даражада ер тебранди.

Шундай қилиб 1966 йил 26 апрелдан 1967 йил 16 майгача 763 марта ер тебранди.

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ КЎРИГИ

Мамлакатимизнинг 50 йиллиги муносабати билан Фарғона шаҳрида ўтказилган республика бадиий агитбригадаларининг кўриги қувончли натижалар берди. Тошкент Тўқимачилик комбинати қошидаги «Ниточка» бадиий ҳаваскорлари ижрочилик маҳорати билан фестиваль ғолиби бўлиб чиқдилар. Бу коллектив фестиваль лауреати деган нишон, пул мукофоти ва диплом билан тақдирланди.

Кўрикда Бирлашган нашриёт қошидаги «Матбаачилар овози» бадиий бригадасининг ижодий тайёргарлиги ҳам жюри томонидан алоҳида баҳоланди. Урганчдаги педагогика институтида ташкил этилган агитбригадада ҳамда Нукусдаги 116- қурилиш трестига қарашли ижодий коллективларнинг маҳоратлари ҳам диққатга сазовор.

Ёш ҳаваскорларнинг ўзларига хос маҳоратларини томоша қилар экансиз, улардаги баъзи бир камчиликларни ҳам илғаб қоласиз. Воқеалар динамик равишда ривожланиб бориш ўрнига сусташиб кетади. Декорациялар яна ҳам безатилганда томошабинлар мамнун бўлишарди.

Б. НАСРИДДИНОВ,
Республика фестивали жюрисининг раиси.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ бадиий ҳаваскорлар фестивали республикамиз бўйлаб ҳам қизғин давом этмоқда. Суратларда: 1. Тошкентдаги «8 Март» бадиий каштачилик фабрикаси раққоса қизлари «Дўппи» рақсини ижро этмоқда. 2. Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйининг хор коллективи қўшиқ айтмоқда.

И. Глауберзон фотолари.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Ўтган куни мамлакатимизнинг бир неча шаҳрида футбол ўйинлари бўлиб ўтди. Бу турда энг катта ҳисоб Ростов шаҳрида қайд этилди. Маҳаллий армия спорт клуби футболчилари пойтахтнинг «Динамо» командасини қабўл қилди. Учрашувда маҳорат билан ўйнаган «Динамо» командасининг ҳужумчиси Вшивцев мезбонлар дарвозасига учта тўп уриб, мавсумда ўзига хос рекорд қўйди. Матч натижаси 1:4 ҳисобида москвалик спортчилар фойдасига ҳал бўлди.

Бокуда Закавказьенинг энг кучли икки командаси «Нефтяник» ва «Динамо» Тбилиси командалари учрашдилар. Ўйин давомида ҳар иккала команданинг дарвозасига биттадан тўп киритилди. Учрашувдан сўнг Гажиев («Нефтяник»), ва Борис Сичинава «Динамо» (Тибилиси)ларга Озарбайжон ССР спорт ташкилотлари ва жамиятлари Советининг энг яхши футболчилар учун белгилаган махсус мукофоти топширилди.

Москванинг икки командаси — «Торпедо» ва армия спорт клуби футболчиларининг учрашувида 2:1 ҳисобида «Торпедо» ғолиб келди. «Арарат» — «Торпедо» (Кутаиси) учрашувида эса ереванлик спортчи Коваленко киритган ягона тўп матчни арман футболчилари фойдасига ҳал қилди. Луганскда ҳам худди шундай ҳол юз берди. Бу ерга меҳмон бўлиб келган Минскнинг «Динамо» командаси «Заря» командасини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Қолган учрашувларда командалар биттадан очко баҳам кўришди «Шахтёр» (Донецк)—«Спартак» (Москва) — 1:1, «Қайрат» (Олмаота)—«Черноморец» (Одесса)—1:1

Турнир жадвалида аҳвол қуйидагича:

Командалар	У.	Т.	О.
1. «Динамо» К.	9	12—3	14
2. «Динамо» М.	8.	12—4	12
3. «Динамо» Тб.	9	11—7	12
4. «Нефтяник»	9	13—7	11
5. «Динамо» Мн.	8.	12—7	10
6. «Торпедо» М.	8	8—4	10
7. «Шахтёр»	9	9—11	10
8. «Заря»	8	5—4	9
9. «Пахтакор»	9	9—8	9
10. «Кр. Советов»	8	3—3	8
11. «Арарат»	9	4—5	8
12. «Локомотив»	8	6—7	8
13. СКА	9	8—12	8
14. ЦСКА	8	7—8	6
15. «Торпедо» Кт.	9	3—9	6
16. «Черноморец»	9	6—12	6
17. «Спартак»	8	5—9	5
18. «Қайрат»	9	4—10	5
19. «Зенит»	8	4—11	5

* * *

Шу куни «А» классининг иккинчи группаси учинчи кичик группада қатнашаётган командалар ўртасида еттинчи тур ўйналди. «Локомотив» (Челябинск)—«Нефтяник» (Фарғона) — 2:1, «Строитель» (Уфа) — «Олға» (Фрунзе) — 1:1, «Уралмаш» (Свердловск)— «Темп» (Барнаул) — 1:0, «Звезда» (Пермь) — СКА (Новосибирск)—2:0, «Кузбасс» (Кемерово) — «Восток» (Усть—Каменогорск) — 0:2, «Торпедо» (Томск) — «Шахтёр» (Қарағанда) — 1:1, СКА (Хабаровск)—«Строитель» (Ашхобод)—1:2, «Луч» (Владивосток) — «Политотдел» (Тошкент области) — 2:1, «Иртиш» (Омск) — «Энергетик» (Душанба) — 3:1.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ШВЕЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИДА

СТОКГОЛЬМ, 15 май. (ТАСС). Кеча куннинг иккинчи ярмида Швеция Коммунистик партиясининг съездида партия программаси лойиҳасини муҳокама қилиш давом этди. Мажлис бошланиши олдидан КПСС Марказий Комитетининг табрикномаси ўқиб эшиттирилди. Делегатлар уни ўринларидан туриб қизғин олқишлар билан кутиб олдилар.

Устав лойиҳаси тўғрисида Швеция Компартияси правлениесининг аъзоси Р. Утберг қисқа ахборот берди.

Съезд правлениенинг тавсиясини қабул қилиб, янги правление составига 30 аъзо ва 10 кандидат сайлашга қарор қилди.

Сўнгра Швеция Компартиясининг раиси К. Х. Херманссон «Сўл кучларнинг ташкилий формалари ва партиянинг номи» тўғрисида доклад қилди.

Индонезияда вабо

ЛОНДОН, 15 май. (ТАСС). Ғарбий Суматра (Индонезия) районларидан бирида вабо касали бошланганлиги натижасида февраль ойидан буён 70 га яқин киши ўлган. Рейтер агентлигининг мухбири Индонезия Антара агентлиги хабарларига асосланиб шу тўғрида хабар қилди.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ХАНОЙ, 15 май. (ТАСС). Жанубий Вьетнамнинг энг шимолий вилоятларини ўз ичига олган Трунбо областида ҳаракат қилаётган Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 1966 йил ноябридан шу йилнинг март ойигача бўлган беш ой мобайнида душман солдатлари ва офицерларидан 66 мингдан кўпроқ кишини, шу жумладан америкаликлардан 34 минг кишини ва уларнинг жанубий кореялик малайларидан тўрт минг кишини ўлдирдилар, жароҳатлантирдилар ёки асир қилиб олдилар, дейилади Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг қўмондонлиги эълон қилган хабарда.

Бу ахборотни Вьетнам информация агентлиги озодлик агентлигининг маълумотларига асосланиб тарқатди.

Сўнгра ахборотда бундай дейилади: шиддатли жанглар давомида душманнинг 728 самолёти ва вертолёти уриб туширилди ёки шикастлантирилди, 1500 га яқин жанговар машинаси (шу жумладан 360 танк ва бронетранспортёр), 17 та тўп-замбарак ҳамда анча кўп миқдорда ҳарбий анжом ва ёнилғи яксон қилинди ёки сафдан чиқарилди. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 2500 дан кўпроқ ҳар хил куролларни, кўп миқдорда ҳарбий анжомларни ҳам ўлжа қилиб олдилар.

АШУЛАЧИЛАР КОНКУРСИДА

ПРАГА, 15 май. (ТАСС). Ашулачиларнинг Прагада ўтказилган халқаро конкурсида совет ашулачиларн Георгий Серлезнев биринчи мукофотни олди.

«Прага баҳори» фестивалининг программасига киритилган бу конкурсда 12 мамлакатдан келган 40 дан кўпроқ артист қатнашди. Иккинчи мукофотни грек ашулачиси Георг Папас, учинчи мукофотларни Ионел Пантя (Румыния), Аскольд Сушин (СССР) ва Яромир Ваврушка (Чехословакия) олди.

Ашулачи аёллар конкурсида биринчи мукофот ҳеч кимга берилмади. Иккинчи мукофотларга Анегина Ефремова (СССР) ва чехословакиялик ашулачи Яна Смиткова сазовор бўлишди. Учинчи мукофотларни Киоко Хирата (Япония) ва польшалик Барбара Загорзанка олди.

БЕЛЬГИЯДА ИШСИЗЛИК

БРЮССЕЛЬ, (ТАСС). Матбуотнинг хабарларига қараганда, хозирги вақтда Бельгияда ишсизлар сони юз минг кишидан ошиб кетди. Ўн йилдан кўпроқ вақтдан бери мамлакатда ишсизлик бу қадар кўпаймаган эди. Йил охирига бориб яна 40 минг киши батамом ишсиз бўлиб қолади, деб кутилмоқда.

Мамлакатнинг энг катта шаҳарларидан бири бўлган Льежда ишсизлар айниқса кўпайиб кетди. Бу саноат марказида ҳар бир минг меҳнаткашга 75 ишсиз тўғри келади.

Монреалда Туркманистон куни

МОНРЕАЛЬ, 15 май (ТАСС). Кеча «ЭКСПО-67» жаҳон виставкасидаги совет павильони байрамона ва тантанавор бўлди. Бу ерда Туркманистон куни ўтказилди. Унинг экспозициясида машҳур гиламлар ва халқ усталари ясаган чинакам нодир буюмлар, мураккаб индустриал агрегатлар, машҳур рассомларнинг асарлари, китоблар бор эди.

Павильонга келганлар Туркманистон делегациясининг бошлиғи, республика Олий Совети Президиумининг Раиси А. Клычевнинг телевидение орқали берилган нутқини тингладилар. Телевидение экранларида ҳужжатли фильмлар намойиш қилинди, радиодан туркман музикаси ва қўшиқлари янграб турди, туркман артистлари концерт қўйиб беришди. Бу кун совет павильонига 120 мингдан ошиқ киши келиб кетди.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

Маълумки, 6 майда Хитой Халқ Республикаси ташқи ишлар министрлигида «Правда»нинг Пекиндаги мухбири В. М, Пасенчукка айтилган баёнотда унинг номатлуб шахс эканлиги эълон қилиниб, Хитой Халқ Республикасидан жўнаб кетиши таклиф этилган эди. Бунда Хитой томони В. М. Пасенчукнинг «Правда»да босилган хабарларига нисбатан асоссиз уйдурма гаплар тўқиб, Советларга қарши қўпол хуружлар қилди.

Шу муносабат билан 15 майда СССР Ташқи ишлар министрлиги Хитой Халқ Республикасининг Москвадаги элчихонасига баёнот берди. Баёнотда жумладан бундай дейилади:

«Пекиндаги Совет мухбирлари ўз ахборотларини объектив ва ишончли фактларга, шунингдек Хитой матбуоти эълон қилаётган материалларга асосланиб ёзадилар. Улар ўз фаолиятларида ҳамиша совет ва хитой халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш манфаатларига асосланадилар. Совет Иттифоқидаги Хитой мухбирларининг материаллари тўғрисида эса, бу гапларни айтиб бўлмайди. Уларнинг ахборотлари совет халқи, Совет давлатининг ташқи ва ички сиёсати тўғрисида туҳмат уйдурмалар билан ҳамиша тўлиб тошади. Ташқи ишлар министрлиги Москвадаги Хитой мухбирларининг шу зайилдаги фаолиятига элчихона эътиборини яна бир марта жиддий қаратади.

Хитой маъмурларининг «Правда» мухбирини жўнатиб юбориши Совет Иттифоқи билан ХХР ўртасидаги муносабатларни ёмонлаштиришга қаратилган янги қўпол ҳаракатдир.

СССР Ташқи ишлар министрлиги «Правда» мухбирининг шаънига нисбатан Хитой томони қўяётган асоссиз айбларни рад этиб, унинг чиқариб юбориши тўғрисида асоссиз қарор қабул қилинганлигига қарши қатъий норозилик билдиради ва бундай ҳаракатларнинг оқибатлари учун бутун жавобгарликни Хитой томони зиммасига юклайди».

Ҳиндистонда довул етказган зарар

НЬЮ-ЙОРК, 15 май. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентлигининг мухбири Деҳлидан хабар беради: Ҳиндистоннинг шимолий районларида бўлиб ўтган дўл аралаш довул натижасида 32 киши ҳалок бўлди, 350 киши яраланди. Айрим жойларда соатига 160 километргача тезликда эсган довул аралаш бўрон икки штат — Биҳар ва Уттар Прадеш штатларига катта зарар етказди. Шамолнинг кучи Уттар Прадеш штатининг шарқий қисмида шу даражага етдики, Варанаси деган жой яқинидан ўтиб бораётган поезднинг ҳамма 11 вагонини шамол ағдариб юборди, 20 пассажир ярадор бўлди. Темир йўл алоқаси бузилди.

Ҳаммадан кўра, Канпур (Уттар Прадеш штати) катта зарар кўрди. Табиий офат 25 кишининг ёстиғини қуритди, 100 дан ортиқ кишини ярадор қилди.

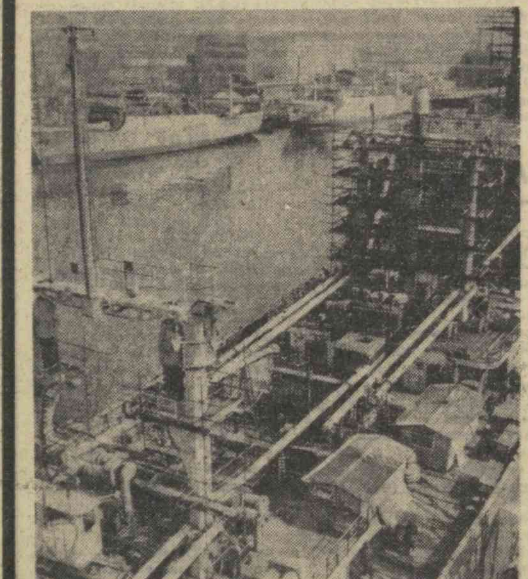

Польша. Гданьск кемасозлик заводи жаҳондаги энг йирик корхоналардан биридир. Яқинда Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бу корхонага Владимир Ильич Ленин номи берилди. 20 йил мобайнида завод 468 кема ишлаб чиқарди. Шулардан умумий юк кўтариш ҳажми 1 миллион 637 минг тоннадан иборат 351 та кема Совет Иттифоқи буюртмасига биноан қурилди. Суратда: В. И. Ленин номли кемасозлик заводида.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

АЖОЙИБОТЛАР

ДЕЛЬФИН ЙИҒИСИ

Бердянск балиқчилик колхозининг аъзоси Петр Король ўз бригадаси билан эрталаб Азов денгизига камбала овига чиқди. Бўрон бўлиб турганига қарамай денгизга тўр ташланди. Шу захоти тўлқинлар орасидан ғалати овозлар эшитилди. Гўё сув тагида чақалоқ йиғлаётганга ўхшарди. Бригада аъзолари тўлқинга диққат билан тикилиб, ҳеч нарсани топишолмади. Чақалоқ йиғиси яна такрорланди.

Шундан кейин тўрни тортиб чиқаришга қарор қилишди. Ярмигача тортишганда тўрга дельфин илингани кўринди. У думалоқ бошини сувдан чиқариб аянчли қичқирарди. Ҳар бири ярим метрчадан келадиган иккита дельфинча оналарининг бағрига биқиниб олган эдилар. Она дельфин ничкинтойларини ўлимдан қутқариш учун тўр четини босиб турди ва дельфинчалар денгизга сакраб тушиб қочдилар.

— Сен нимага ташвишланяпсан, жонивор? — деди бригадир.— Сени ҳам хозир қўйиб юборамиз.

Шундай қилиб балиқчилар дельфинни қўйиб юбордилар.

ХАЛОСКОР ДАРАХТ

Закарпатье тоғларида жойлашган Нур ва Ишчан қишлоқлари ўртасидаги тош йўл илон изи бўлиб буралиб кетган. Йўлнинг бир чети тоғ, иккинчи чети чуқур жарлик эди. Ужгород — Черновци маршрути бўйича бораётган «ЛАЗ-697 Турист» автобуси йўлнинг шу участкасида тоққа кўтарилди. Автобусда 28 пассажир ва икки ҳайдовчи бор эди.

Ҳайдовчи Андрей Фарагун (дарвоқе у спорт мастери, мотоцикл пойгаси бўйича Украинанинг экс-чемпиони) автобусдан 20-25 метрча нарида бурилишда усти ёпиқ машина тоғдан пастликка ғизиллаб учиб келаётганини кўрди. Машиналар тўқнашуви муқаррар бўлиб кўринарди. Охирги дақиқада автобус ҳайдовчиси рулни тезлик билан ўнгга буриб, тормозлай бошлади. Лекин вақт ўтган эди, «Турист» йўл четидан тойилиб кетиб, жарликка қулай бошлади. Лекин, тўғриси у фақат 5-6 метрга қулади, холос. Худди шу ерда жарлик ёнбағрида дарахт ўсган экан. Қулаётган автобус ана шу дарахтнинг шохларига илашиб тўхтаб қолди. Пассажирларнинг қаттиқ чўчигани қолди холос.

ФАВҚУЛОДДА ОПЕРАЦИЯ

Ярославлдан ташвишли хабар келди — тракторчи Евгений Мариев дарахтга санчилиб қолибди. Трактор ўрмонда дарахт кесилаётган жойда қулаган дарахтлар устидан юриб кетди. Шунда дарахтлардан бири кабина тагидаги тешикдан чиқиб, тракторчини ҳам тешиб ўтди-да, орқа ойнани синдириб, кабинадан ташқарига кўтарилди...

Яраланган тракторчига икки литрдан ошиқ қон берилди. Хирурглардан В. Бирюков ва В. Книшлар ўн бир соат давомида ёш тракторчининг ҳаёти учун курашдилар. Операция вақтида тракторчи Евгений Мариев икки марта ўлиб тирилди. Лекин у ниҳоят соғайиб кетди. Мариевнинг ҳаёти сақлаб қолинди.

«НЕДЕЛЯ»ДАН.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Китоб — бизнинг дўстимиз** (мактаб ўқувчилари учун), 18.40 — **Телевизион янгиликлар** (рус тилида), 18.50 — **Концерт** (халқ талантлари ижросида), 19.30 — **Юбилей йилига—муносиб ҳосил** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 19.45—**Телевизион миниатюралар театри** («Ёшлик» студияси).

20.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00—**Шайтонча** (болалар учун қўғирчоқ фильм), 18.20 — **Беш йиллик ҳақида ҳикоялар.** 18.40 — **Салом, Суоми** (телефильм), 19.00 — **Тинчлик армиясининг лауреатлари бўлган рассомлар.** 19.20—**Телевизион янгиликлар**, 19.30—Р. Шуман **Карнавал.** (Классик музика шинавандалари учун).

Ўзбек тилида: 20.15—Б. Бойқобилов. **Мен — саодат фарзанди**, 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.45 — **Пойафзалчилар саройи татар ансамблининг концерти**, 21.30 — **Қоидасиз ўйин** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Болалар учун телефильм**, 18.20 — **Концерт** (болалар учун), 19.05 — **Инсон ва вулқонлар** (телеочерк), 19.25 — **Сатирик миниатюралар**, 19.50—**Томоша бошланади**, 20.15—**Опа-сингиллар** (телефильм), 20.40 —**Бир стакан сув** (фильм-спектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 17/V да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17,18/V да **Қонли сароб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/V да **Махтумқули**, 18/V да **Катта концерт** (ёзги бинода кеч соат 9 да бошланади).

КИНО

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6 ва 9-15 минутда).

Қўлга тушмас қасоскорлар — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Чернушка — «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кеч 9-45 минутда), «МОСКВА» (эрталаб 10 да).

Ярог-аслаҳасиз рицарь—«ЧАЙКА» (кундуз соат 12.2 ва 4 да), «ФЕСТИВАЛЬ» (кундуз 5, кеч 7 ва 9-20 минутда).

Уч бақалоқ—«СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ёзги бинода

(кеч соат 8-40 минут ва 10 яримда)

Қўлга тушмас қасоскорлар — «ХИВА», КАФАНОВ номли.

Туннель (кеч 8-40 минут). **Котовский** (кеч 10 ярим)—«ВАТАН».

Жаҳаннам гирдобида икки йил—КАФАНОВ номли (кеч 10 ярим).

Амакимнинг туши — ПУШКИН номли.

Хевсур қиссаси — «УДАРНИК».

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг педагогика фанлари илмий-текшириш институти

қуйидаги мутахассислик бўйича

1967 йил учун

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда: **педагогика назарияси** (2 ўрин), **ўзбек мактабларида рус тили методикаси, физика ёки математика методикаси, ўзбек адабиёти методикаси;**

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда: **педагогика назарияси, ўзбек мактабларида рус тили методикаси, физика ёки математика методикаси, ўзбек тилида дарс олиб борилаётган мактабларда рус тили ўқитишдаги техник турлардан фойдаланиш методикаси, география методикаси.**

Олий маълумотли, илмий текшириш ишларига қодирлигини кўрсата олган, танланган мутахассислик бўйича икки ва ундан кўп йил амалий иш стажига эга ва ўзбек тилида дарс олиб бориладиган мактабларда ишлаётган кишилар қабул қилинади.

Реферат тақдим этиш мажбурий.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан.

Ариза қуйидаги адресга юборилади: Тошкент шаҳар-61, Т. Шевченко кўчаси, 20-уй.

ТОШКЕНТДАГИ 2-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1967/68-ўқув йилига авиация саноати мутахассислиги бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

металл бўйича токарлар ва фрезерчилар, саноат молларини йиғувчи-слесарлар, слесарь-тузатувчилар, слесарь-мисгарлар, слесарь-монтажчилар.

15 дан 25 ёшгача 8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган ёшлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати 1 йилдан 2 йилгача.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаганлар олий ўқув юртларига конкурссиз қабул қилинадилар.

Қабул қилинганлар стипендия билан таъминланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, таржимаи ҳол, етуклик аттестати ёки табель (асл нусхаси), турар жойидан справка, мактабдан ёки иш жойидан характеристика, олтита фотосурат (3х4).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, У. Юсупов кўчаси, Авиационний проезд, 10-уй (10-трамвай, 8,10,14-автобусларнинг «Максим Горький» остановкаси).

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРГА

бош механик, старший инженер (бинони назорат қилиб туриш учун), **старший механик**

КЕРАК

«ЮЛДУЗ» ТИКУВЧИЛИК ФИРМАСИ

тугмача, ип ва бошқа фурнитураларни кенг ассортиментда

ТАРҚАТАДИ

Тошкент шаҳар, Энгельс кўчаси, 60-уйга мурожаат қилинсин.

ФАН ОЛАМИДА

Тақирларда воҳалар

Туркманистоннинг Сайнактак районида олимлар 560 гектар тақир ерга пўх, беҳи, тол ўтқаздилар. ТАСС мухбирининг Небиддоғдан хабар беришича, ёш ниҳоллар яхши ўсмоқда. Бу Туркманистон ўрмоншуносларининг «Чўл асфальти»—тақир устидан қозонган иккинчи йирик ғалабасидир. Бундай ишлар биринчи марта Жебел районида 500 гектардан иборат тақир ерда қилинган эди. Сув тўплаш учун пастроқ эгатлар олинди, сўнгра намлик тўпланган эгатларга пўх, тут, қайрағоч ўтказилди. Кўчатлар яхши тутиб, кўм-кўк дарахтзорга айланди бундай эгатларда қовун, тарвуз, тол яхши униб, мева бермоқда.

Туркманистон Фанлар академияси чўл институтининг Небиддоғ агроўрмон-мелиорация станцияси илмий ходимлари республикада 3 миллион гектар чамаси ҳисобланадиган «ўлик ерлар»ни тирилтиришнинг йўлини зўр бериб қидирмоқдалар.

«Оқ денгизлар» тугатилмоқда

Сода заводларида бўлган киши завод теварагини «оқ денгизлар» қуршаб олганлигини билади, албатта. Бу дистилляция суюқлиги сода ишлаб чиқариш чиқитларидир.

Эндиликда бундай «денгизлар» тугатилмоқда. ТАСС мухбирининг хабар беришича, Донецк сода заводида сода олиш циклик методини саноат синовидан ўтказиш тугади. Москвадаги химия-технология институти билан асосий химия илмий-тадқиқот институтининг олимлари ишлаб чиққан бу метод асосий маҳсулот—сода олиш билан бир вақтда дистилляцияланган суюқликка қўшимча ишлов бериш йўли билан аммиакли селитра билан аммоний фосфати каби қимматли минерал ўғитлар олишга ҳам имкон беради.

Марилик олимнинг иши

Мари тилшунослари қатори яна бир таниқли олим билан тўлди. Мари педагогика институти рус тили кафедрасининг доценти Л. П. Грузовнинг «Мари тилининг тарихий фонетикаси» деган темадаги докторлик диссертацияси мутахассисларнинг жидиллик билан берган фикрларига кўра, совет тилшунослигига қўшилган йирик ҳисса деб танилди.

Совет ҳокимиятига қадар мари халқининг ўз ёзуви йўқ эди. Қадимий ёдгорликлар ҳам йўқ эди. Шунинг учун ҳам бу тилнинг тарихий фонетикаси проблемаси ҳозирга қадар ёритилмай келарди.

(ТАСС мухбири).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283 Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31435. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик—В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 114. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 01805.